

รายงานการวิจัย

ความต้องการของนักศึกษาในหอบรรณสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี

นำฝน ดิษกุล

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากเงินรายได้
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี
ประเภทโครงการวิจัยสถาบัน ประจำปี 2551

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการหอบรรณสารสนเทศของ นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 2) เพื่อศึกษาความต้องการของนักศึกษา ในหอบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี 3) เพื่อศึกษาปัญหาของ นักศึกษาในหอบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1-4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2551 จำนวน 333 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

1. นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 244 คน (ร้อยละ 73.3) ส่วนมากเป็นนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม จำนวน 178 คน (ร้อยละ 53.5) และเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มากที่สุด จำนวน 105 คน (ร้อยละ 31.5) เข้าใช้บริการ 1-3 ครั้ง/สัปดาห์ เวลา ที่เข้าใช้เป็นช่วงบ่าย (13.00 น.-16.30 น.) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการค้นคว้าข้อมูล มีวิธีการสืบค้น ทรัพยากรสารสนเทศโดยการค้นหาที่ชั้นและเรียนรู้การใช้บริการโดยการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2. นักศึกษามีความต้องการในทุกด้านของหอบรรณสารสนเทศ ในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สิ่งที่มีความต้องการระดับมากแต่ละด้าน คือ ด้านอาคาร สถานที่ (การจัดพื้นที่สำหรับการนั่งอ่าน การควบคุมอุณหภูมิและการระบายอากาศที่เหมาะสม และการจัดแสงสว่างให้เพียงพอ) ด้านครุภัณฑ์ (จำนวนที่นั่งอ่าน) ด้านบริการ (การให้บริการยืม-คืน การ ให้บริการยืมระหว่างห้องสมุด) ด้านทรัพยากรสารสนเทศ (หนังสือพิมพ์ หนังสือทั่วไป วิทยานิพนธ์ และรายงานการวิจัย หนังสือตำราวิชาการภาษาไทย หนังสือตำราวิชาการภาษาต่างประเทศ วารสารวิชาการภาษาไทย โครงการงานของนักศึกษา หนังสืออ้างอิง วารสารวิชาการภาษาต่างประเทศ สิ่งพิมพ์รัฐบาล และสิ่งพิมพ์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์) ด้านบุคลากร (การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี การ แนะนำบริการต่างๆ และการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น)

3. นักศึกษามีปัญหาในการใช้หอบรรณสารสนเทศ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหามากที่สุด คือ จำนวนทรัพยากรสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการ รองลงมา คือ การจัดเรียงทรัพยากรสารสนเทศบนชั้น และมีปัญหาในการสืบค้นสารสนเทศ ออนไลน์ น้อยที่สุด

Abstract

This research was conducted at the library and information services at Prince of Songkla University, Surat Thani Campus with the sample size of 333 current students. The objectives of this research were to study the nature of library usage of students, to gain students' requirements, and to acknowledge problems in using the library. Data collected via questionnaires were analyzed for percentages, arithmetic means and standard deviations.

The results could be summarized as followed:

1. Answerers were mostly females with the number of 244 students (73.3%), came from the Faculty of Science and Industrial Management Technology with the number of 178 (53.5%), and studied in the second year with the number of 105 (31.5%). They used services about 1-3 times a week in the after noon (1.00 – 4.30 p.m.) to search for information via self access services or went directly to book shelves.

2. Students required all aspects of library services and rated service provided moderately. Considering requirements, they gave high level requirements for these services: spaces and atmosphere (studying spaces, room temperature control, air circulation, and suitable lighting), book circulation (borrowed and returned services, inter-library loan services), information resources (newspapers, general books, theses, research reports, textbooks in both Thai and English, Thai journals, students' projects, references, and government publishing), and personal services (friendliness, advices and problem solving techniques regarding to services).

3. Problems faced by students were rated moderately. The highest frequency one was availability of materials that matched their requirements. Shelves' arrangement was the next problem, and online searches was the problem they had the least.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	จ
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ขอบเขตการศึกษา	2
นิยามศัพท์เฉพาะ	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ความสำคัญของห้องสมุด	4
องค์ประกอบของห้องสมุด	6
มาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา	7
การบริการของหอบรรณสารสนเทศ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี	15
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	27
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	28
วิธีการรวบรวมข้อมูล	28
การวิเคราะห์ข้อมูล	28
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	30
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	51
บรรณานุกรม	57
ภาคผนวก	61

สารบัญญัตราง

ตาราง	หน้า
ตาราง 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามคณะ	27
ตาราง 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ คณะ และชั้นปีที่ศึกษา	31
ตาราง 4.2 พฤติกรรมการใช้บริการของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความถี่ในการใช้	32
ตาราง 4.3 พฤติกรรมการใช้บริการของนักศึกษา จำแนกตามช่วงเวลาที่ใช้ วัตถุประสงค์ในการเข้า วิธีการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศ และวิธีเรียนรู้การใช้บริการ	33
ตาราง 4.4 ระดับความต้องการของนักศึกษาในหอบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี	34
ตาราง 4.5 ระดับปัญหาของนักศึกษาในหอบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี	38
ตาราง 4.6 ระดับความต้องการของนักศึกษาในหอบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี จำแนกตามเพศ	39
ตาราง 4.7 ระดับความต้องการของนักศึกษาในหอบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี จำแนกตามคณะ	42
ตาราง 4.8 ระดับความต้องการของนักศึกษาในหอบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี จำแนกตามชั้นปี	45
ตาราง 4.9 ระดับปัญหาของนักศึกษาในหอบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี จำแนกตามเพศ	48
ตาราง 4.10 ระดับปัญหาของนักศึกษาในหอบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี จำแนกตามคณะ	49
ตาราง 4.11 ระดับปัญหาของนักศึกษาในหอบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี จำแนกตามชั้นปี	50

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาในปัจจุบัน ได้มุ่งเน้นให้ผู้เรียน ได้มีโอกาสศึกษาและค้นคว้าหาความรู้ต่างๆ ด้วยตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย มุ่งให้ผู้เรียนใช้ความคิดอย่างมีเหตุผล และรอบรู้ในวิทยาการที่ก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ผู้เรียนต้องแสวงหาความรู้เพิ่มเติมด้วยการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งทรัพยากรสารสนเทศต่างๆ พร้อมทั้งสามารถใช้แหล่งทรัพยากรสารสนเทศได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องมีห้องสมุดเป็นแหล่งวิชาการที่สำคัญยิ่งของการเรียนการสอน ทั้งนี้เพราะห้องสมุดเป็นแหล่งรวบรวม จัดเก็บ และเผยแพร่ทรัพยากรทางปัญญาอย่างกว้างขวาง

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเป็นห้องสมุดระดับอุดมศึกษา ที่รวบรวมสรรพวิทยาการในรูปแบบต่างๆ รวมถึง วัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้บริการแก่นิสิต นักศึกษา อาจารย์ บุคลากร และบุคคลทั่วไป เพื่อสนองความต้องการในด้านความรู้ การศึกษา ค้นคว้าวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์สอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษานั้นๆ

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เริ่มจัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ.2533 ณ สำนักงานชั่วคราว โครงการขยายการศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี จากนั้นในปี พ.ศ.2537 ได้ย้ายมายังอาคารสำนักงานวิทยเขตในปัจจุบัน และได้มีการพิจารณาชื่อเฉพาะของห้องสมุดจากคณะกรรมการวิชาการของหน่วยงาน ได้มีมติใช้ชื่อว่า “หอบรรณสารสนเทศ” ต่อจากนั้นในปี พ.ศ.2544 ได้ย้ายอีกครั้งมายังที่ตั้งของห้องสมุดในปัจจุบัน ณ ตึกบริการวิชาการกลาง

ผู้ใช้บริการของหอบรรณสารสนเทศ ประกอบด้วย อาจารย์ นักศึกษา บุคลากร และบุคคลภายนอก โดยมีนักศึกษาเป็นกลุ่มผู้ใช้ที่มีจำนวนมากที่สุด การตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการที่เป็นนักศึกษาดลอดจนรับทราบและแก้ไขปัญหาในการให้บริการของหอบรรณสารสนเทศ จึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งและมีผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพและบริการของหอบรรณสารสนเทศ อีกทั้งยังช่วยพัฒนาการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยโดยรวม

ที่ผ่านมา หอบรรณสารสนเทศ ได้มีการสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อการบริการของหอบรรณสารสนเทศในแต่ละปีการศึกษา ซึ่งเป็นการสำรวจผู้ใช้ทุกประเภท โดยรวมความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง และจากสถิติการเข้าใช้บริการในปี พ.ศ.2550 พบว่า โดยเฉลี่ยมีจำนวนผู้ใช้บริการหอบรรณสารสนเทศจำนวน 280 คนต่อวัน ซึ่งเป็นจำนวนค่อนข้างน้อย เมื่อเทียบกับจำนวนนักศึกษาทั้งหมด จึงเห็นว่าหากมีการศึกษาถึงความต้องการและปัญหาในการใช้บริการของนักศึกษา

ซึ่งเป็นผู้ใช้กลุ่มใหญ่ที่ยังไม่เคยมีการศึกษาเฉพาะกลุ่มมาก่อน เป็นเรื่องที่ควรจะได้ทำการศึกษาวิจัยเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้ทราบถึงความต้องการและปัญหาที่แท้จริง และจะได้นำผลที่ได้จากการวิจัยมาปรับปรุงบริการต่างๆ ของหอบรรณสารสนเทศให้เกิดความพึงพอใจในการใช้บริการมากที่สุด

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความต้องการของนักศึกษาในหอบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี ผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์แก่หอบรรณสารสนเทศในการนำข้อมูลมาปรับปรุง พัฒนาบริการต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษามากที่สุด อีกทั้งยังเป็นข้อมูลในการนำมาแก้ไขปัญหาดังกล่าว ที่เกี่ยวข้อง กับการบริการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเป็นห้องสมุดที่ช่วยส่งเสริม สนับสนุนการเรียน การสอน การค้นคว้าวิจัย ตามบทบาทและหน้าที่ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการหอบรรณสารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อศึกษาความต้องการของนักศึกษาในหอบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี
3. เพื่อศึกษาปัญหาของนักศึกษาในหอบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาความต้องการ ตลอดจนปัญหาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-4 ปีการศึกษา 2551 ในหอบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความต้องการ หมายถึง ความประสงค์หรือความปรารถนาของนักศึกษาที่ได้จากการบริการในหอบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี

ปัญหาการใช้บริการ หมายถึง อุปสรรคหรือข้อขัดข้องที่นักศึกษาประสบในการใช้บริการในหอบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี

การใช้บริการ หมายถึง การใช้บริการสารสนเทศในด้านเนื้อหา รูปแบบ ภาษา และบริการอื่นๆ ของนักศึกษาในหอบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี ปีการศึกษา 2551

หอบรรณสารสนเทศ หมายถึง ชื่อเฉพาะของห้องสมุดมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบพฤติกรรมการใช้บริการหอบรรณสารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี
2. ทำให้ทราบความต้องการของนักศึกษาในหอบรรณสารสนเทศมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี
3. ทำให้ทราบปัญหาของนักศึกษาในหอบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยขอเสนอข้อมูลจากการศึกษาตามลำดับ ดังนี้

1. ความสำคัญของห้องสมุด
2. องค์ประกอบของห้องสมุด
3. มาตรฐานของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.2544
4. บริการของหอบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต

สุราษฎร์ธานี

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความสำคัญของห้องสมุด

การศึกษาในปัจจุบัน มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้มีโอกาสค้นคว้าหาความรู้จากที่อื่นๆ มาประกอบความรู้ที่ได้รับจากการเรียนในชั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีการเรียนการสอนระดับมหาวิทยาลัย ย่อมถือแนวการศึกษาดังกล่าวเป็นสำคัญ การเรียนในชั้นโดยการฟังคำบรรยายจากอาจารย์ผู้สอนแต่อย่างเดียว ย่อมไม่เป็นการเพียงพอที่จะรอบรู้ในวิทยาการด้านต่างๆ ซึ่งกำลังรุดหน้าไปในปัจจุบันนี้ ได้ผู้เรียนต้องหาความรู้เพิ่มเติม โดยการเข้ามาใช้ห้องสมุดทั้งในและนอกเวลาเรียน ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มขึ้นจากห้องสมุดอันเป็นที่รวมแห่งทรัพยากรสารสนเทศต่างๆ ตรงตามความมุ่งหมายของแต่ละสถาบันการศึกษานั้นๆ สำหรับความสำคัญของห้องสมุดแต่ละสถาบันการศึกษานั้น อาจประมวลได้เป็นข้อๆ ดังนี้ (ลมุล รัตตากร, 2539 : 28-32)

1.1 ห้องสมุดเป็นที่รวมแห่งทรัพยากรสารสนเทศต่างๆ ที่อาจารย์ผู้สอนและนิสิตนักศึกษาเข้ามาค้นคว้าหาความรู้ทุกแขนงวิชาที่มีการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษานั้น ห้องสมุดช่วยให้อาจารย์ผู้สอนใช้หนังสือ สิ่งพิมพ์อื่นๆ และสื่อทัศนวัสดุต่างๆ ในห้องสมุดในการเพิ่มเติมความรู้ที่สอนให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น และรอบรู้มากกว่าผู้ที่ตนกำลังสอนอยู่เป็นการสร้างความมั่นใจต่อตัวผู้สอนเอง และสร้างความศรัทธาอันมั่นคงของศิษย์ที่ฟังมีต่ออาจารย์ของตนเองด้วย ในทำนองเดียวกันผู้เรียนก็จะได้มีโอกาสค้นคว้าหาความรู้ทุกแขนงวิชาที่ตนต้องการเพิ่มเติมจากที่ได้รับมาอย่างไม่รู้สมบูรณ์ในชั้นเรียน ซึ่งอาจเนื่องมาจากเหตุหลายประการ เช่น ฟังไม่ทัน ขาดเรียน หรือไม่มีความรู้สึกลอยากเรียนในชั่วโมงนั้น

เป็นต้น แต่ทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดจะช่วยให้ผู้เรียนได้เพิ่มเติมความรู้แก่ตนเองจนเพียงพอแก่ความต้องการ

1.2 ห้องสมุดเป็นที่ที่ทุกคนจะเลือกอ่านหนังสือ และค้นคว้าหาความรู้ต่างๆ ได้โดยอิสระตามความสนใจของแต่ละบุคคล ทั้งนี้หมายถึงความรู้ที่นอกเหนือไปจากการเรียนในชั้น เพราะการเรียนในชั้นนั้นวิชาความรู้ต่างๆ ที่จะต้องเรียนรู้อาจมากพอที่จะดำเนินอาชีพในด้านนั้นๆ ได้โดยสมบูรณ์ แต่วิชาดังกล่าวนั้นอาจไม่ตรงกับวิชาการที่คนสนใจเป็นพิเศษ หรืออาจจะไม่ละเอียดเพียงพอกับความสนใจของผู้เรียนมีอยู่เฉพาะวิชานั้นๆ ผู้ที่รักการอ่านหนังสือทุกคนจะรู้ว่า การที่ได้อ่านหนังสือที่อยู่ในความสนใจเป็นพิเศษทุกขณะที่ต้องการ และวิชานั้นไม่ใช่เป็นวิชาบังคับให้ต้องเรียนในชั้น จะทำความเข้าใจให้แก่ผู้อ่านมากเพียงใด และการเป็นผู้มีความรู้อย่างกว้างขวาง นอกเหนือไปจากสิ่งที่ทุกคนทราบเป็นอย่างดีแล้วนั้น จะช่วยให้การสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้กันในระหว่างเพื่อนฝูงเป็นไปอย่างมีรสชาติ กุ่มค่าและเป็นที่พอใจอย่างแท้จริง

1.3 ห้องสมุดช่วยให้ผู้ใช้ห้องสมุดพอใจที่จะอ่านหนังสือต่างๆ โดยไม่รู้จักจบสิ้นจากเล่มหนึ่งไปสู่อีกเล่มหนึ่ง และอ่านจบไปเล่มแล้วเล่มเล่า จะทำให้รู้สึกวาระเวลาที่อยู่ในสถาบันการศึกษานั้นสั้นไปเสียแล้ว ที่จะตัดทวงความรู้และความเพลิดเพลินจากการอ่านหนังสือตลอดจนใช้สอทัศนวัสดุต่างๆ ของห้องสมุดให้พอใจ นั่นก็หมายถึงว่า นิสัยรักการอ่านได้เกิดขึ้นแก่ผู้ใช้ห้องสมุดแล้ว โดยไม่รู้ตัว และจะฝังแน่นอยู่อย่างไม่มีวันลบเลือนไปเลย อีกประการหนึ่ง ทรัพยากรสารนิเทศทุกอย่างมีคุณค่าในตัวเองไม่ด้านใดก็ด้านหนึ่ง สิ่งเหล่านี้จะทำให้ผู้ใช้ห้องสมุดมีโอกาสดีที่จะคุ้นเคยกับทรัพยากรสารนิเทศที่มีคุณค่าสามารถมองเห็นความแตกต่างระหว่างหนังสือดีกับหนังสือที่ไม่ดี พอสามารถเรียนรู้และจดจำแนวการเขียนที่ดีเพื่อสนองความสนใจเป็นพิเศษของตนเอง และเป็นแนวทางในการเขียนหนังสือและการสนทนาต่อไป

1.4 ห้องสมุดช่วยให้ผู้ใช้ห้องสมุดมีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ เป็นที่ยอมรับว่าวิทยาการต่างๆ ในขณะนี้รุดหน้าไปมาก เหตุการณ์ในประเทศต่างๆ ในปัจจุบันนี้ก็เปลี่ยนแปลงอยู่มิได้ขาด ทรัพยากรสารนิเทศในห้องสมุดซึ่งบรรณารักษ์พยายามจัดให้ใหม่และทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ ตลอดจนวารสารและหนังสือพิมพ์ จะช่วยได้เป็นอย่างมากในอันที่จะทำให้ผู้ใช้ห้องสมุดมีความรู้ทันกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

1.5 ห้องสมุดช่วยให้ผู้ใช้ห้องสมุดมีนิสัยรักการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ในสมัยก่อนผู้ใดเกิดติดขัดข้องใจในความรู้ใด ๆ ขึ้นมาก็มักจะใช้วิธีไต่ถามมากกว่าอย่างอื่น บุคคลที่เป็นผู้ที่ได้รับการรบกวน สอบถามก็ได้ถ่ายทอดความรู้ที่มีอยู่และค้นคว้ามาลงเป็นลายลักษณ์อักษร เป็นบทความ เป็นหนังสือ หรือแม้แต่บันทึกเสียงไว้ สิ่งเหล่านี้ได้รับการเก็บรักษาไว้เป็นอย่างดีในห้องสมุด และสะดวกที่จะค้นหา

มาอ่านและฟังเพื่อหาความรู้ ดังนั้นในระยะหลังถ้ามีผู้ใดไม่ทราบคำแปลของศัพท์ภาษาอังกฤษ แทนที่จะถามคนอื่นหรือถามครู เขาก็จะตรงไปยังห้องสมุดและค้นหาคำแปล ความหมายของคำนั้นๆ ในพจนานุกรมแทน

1.6 ห้องสมุดช่วยให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ นิสิตและนักศึกษาหลายคนที่ใช้เวลาว่าง วาดรูป เล่นกีฬา เล่นดนตรี และอื่นๆ แต่ยังมีคนอีกกลุ่มหนึ่งเข้ามาในห้องสมุด ในห้องสมุดใหญ่ๆ ที่มี โสตทัศนวัสดุประเภทต่างๆ ยังจะช่วยชักจูงให้มีผู้เข้าใช้ห้องสมุดเพื่อหาความรู้ ความเพลิดเพลิน เล็กๆน้อยๆ ในขณะที่ว่างได้มากขึ้น

1.7 ห้องสมุดจะช่วยให้ผู้ใช้ห้องสมุดรับรู้ในสมบัติสาธารณะ รู้จักใช้และระมัดระวังรักษาอย่างถูกต้อง ห้องสมุดที่กล่าวนี้หมายถึง หอสมุดแห่งชาติ ห้องสมุดโรงเรียน ห้องสมุดมหาวิทยาลัย ห้องสมุดประชาชน และห้องสมุดเฉพาะอื่นๆ ที่ไม่ได้เป็นห้องสมุดส่วนตัว ผู้ใช้ห้องสมุดเป็นเพียงออกเงินค่าบำรุง เล็กน้อย หรือสมัครเป็นสมาชิกของห้องสมุดนั้นๆ ทรัพยากรสารนิเทศทุกรูปแบบก็เป็นของที่ทุกคนมีสิทธิที่จะใช้ได้เท่าเทียมกัน อีกประการหนึ่งสมบัติทุกชิ้นที่ยืมออกไปจากห้องสมุด ก็ควรจะได้ทะนุถนอมให้มีสภาพดีที่อยู่ยาวนานที่สุดเท่าที่จะนานได้ด้วยการใช้อย่างถูกวิธีและระมัดระวังเป็นพิเศษ

2. องค์ประกอบของห้องสมุด

เมื่อสถาบันการศึกษาทุกแห่งตระหนักถึงความสำคัญของห้องสมุดในฐานะที่เป็นปัจจัยสำคัญบ่งชี้ถึงความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการห้องสมุดจึงมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้ (สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล, 2547 : 2-3)

2.1 อาคารสถานที่ สถานที่ห้องสมุดอาจเป็นอาคารเอกเทศ หรือเป็นส่วนหนึ่งของอาคาร แต่ควรเป็นจุดศูนย์กลางให้ผู้เข้ามาใช้บริการได้โดยสะดวก มีเนื้อที่เพียงพอในการจัดเก็บทรัพยากรสารนิเทศ จัดตกแต่งสถานที่ให้สวยงาม ดึงดูดผู้ใช้ มีวัสดุครุภัณฑ์และที่นั่งอ่านอย่างเพียงพอ สามารถอำนวยความสะดวกให้แก่บรรณารักษ์ เจ้าหน้าที่ และผู้ใช้บริการได้

2.2 ทรัพยากรสารนิเทศ แบ่งตามวัสดุที่ใช้บันทึกเป็น 2 ประเภท คือ วัสดุตีพิมพ์และวัสดุไม่ตีพิมพ์ จัดเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งในการให้บริการทางการศึกษา ต้องมีการคัดเลือก การจัดหาทำให้สอดคล้องกับหลักสูตร ความต้องการของผู้ใช้และจัดหาวัสดุทุกประเภทให้ทันสมัยอยู่เสมอ มีการจัดการที่เป็นระบบ ดูแลและทรัพยากรสารนิเทศให้อยู่ในสภาพดีและพร้อมที่จะใช้งานตลอดเวลา ช่วยให้ผู้ใช้ใช้ทรัพยากรนั้นๆ อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุด ต้องมีบรรณารักษ์วิชาชีพเป็นผู้ดำเนินงานอย่างเป็นระบบ และมีเจ้าหน้าที่เพียงพอที่จะให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของห้องสมุด

2.4 งบประมาณ ห้องสมุดต้องได้รับการจัดสรรงบประมาณมากเพียงพอที่จะจัดหาครุภัณฑ์ รวมทั้งทรัพยากรสารสนเทศที่ดีมีคุณภาพและมีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้ ได้หลักเกณฑ์มาตรฐานของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา โดยได้รับงบประมาณอย่างต่อเนื่องทุกปี ทั้งงบประมาณแผ่นดิน และเงินบำรุงการศึกษา ห้องสมุดบางแห่งอาจได้รับเงินบริจาคจากผู้มีจิตศรัทธาเป็นส่วนสนับสนุนการดำเนินงานด้วย

3. มาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.2544 (ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง มาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา, 2544 : 1-10)

มาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2544 ฉบับนี้เป็นมาตรฐานฉบับที่ 2 ซึ่งได้จัดทำขึ้นเพื่อปรับปรุงแก้ไขมาตรฐานห้องสมุดมหาวิทยาลัย พ.ศ.2529 เพื่อให้ทันสมัยและสอดคล้องกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีโดยมุ่งหวังที่จะให้เป็นแนวทางสำหรับห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาได้พัฒนาห้องสมุดของสถาบันให้ได้มาตรฐาน ตลอดจนมีประสิทธิภาพและคุณภาพยิ่งขึ้น

มาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 เพื่อให้เป็นการตอบสนองต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองและการศึกษาตลอดชีวิต และเป็นดัชนีบ่งชี้คุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา ให้ได้มาตรฐานในการประกันคุณภาพการศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัยจึงกำหนดมาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ไว้ดังนี้

ตอนที่ 1 โครงสร้างและการบริหาร

ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา มีหน้าที่หลักในการส่งเสริมการเรียนการสอน การวิจัย ทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม และบริการทางวิชาการแก่สถาบันอุดมศึกษาทุกระบบการศึกษาและแก่สังคม ตลอดจนส่งเสริม การเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องและตลอดชีวิต ดังนั้นสถานภาพ อำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบของ ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาและความรับผิดชอบของผู้บริหารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ควรกำหนดไว้อย่าง ชัดเจน ดังนี้

1.1 ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาควรมีสถานภาพเท่าหน่วยงานทางวิชาการระดับคณะของ สถาบันอุดมศึกษา

1.2 ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาควรกำหนดนโยบายในการบริหารงานไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

มีการแบ่งหน่วยงานและระบุนุสหายการบังคับบัญชาไว้อย่างชัดเจน

1.3 ผู้บริหารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาควรขึ้นตรงต่อผู้บริหารสูงสุดของสถาบันอุดมศึกษา

ต้นสังกัด และควรมีส่วนร่วมโดยตรงในการบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษา

1.4 ผู้บริหารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ควรได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการบริหารของ

สถาบันอุดมศึกษาและเป็นกรรมการในชุดต่างๆ ของสถาบันอุดมศึกษาต้นสังกัดตามความเหมาะสมเพื่อให้ได้รับทราบความก้าวหน้าในการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา และความก้าวหน้าทางวิชาการอันจะทำให้ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาสามารถสนองต่อภาระหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาต้นสังกัด และทันต่อความต้องการอย่างมีประสิทธิภาพ

1.5 ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาควรมีคณะกรรมการ ดังต่อไปนี้

1.5.1 คณะกรรมการกำหนดนโยบาย ทำหน้าที่ กำหนดนโยบายในการพัฒนา ติดตาม ดูแล และประเมินผลห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนด

1.5.2 คณะกรรมการบริหารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ทำหน้าที่กำกับดูแลและการบริหารงานของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.6 สถาบันอุดมศึกษาอาจมีห้องสมุดแห่งเดียว หรืออาจมีห้องสมุดกลางและห้องสมุดสาขา ระบบบริหารงานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาควรเป็นระบบศูนย์รวมการบริหาร

ตอนที่ 2 งบประมาณและการเงิน

ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาควรได้รับงบประมาณอย่างเพียงพอ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยงานต้นสังกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ งบประมาณให้คำนวณตามส่วน โดยถืออัตราส่วนอย่างน้อยร้อยละ 8 ของงบดำเนินการทั้งหมดของสถาบันอุดมศึกษา งบประมาณของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาต้องแยกเป็นอิสระในกรณีที่มีห้องสมุดสาขาผู้บริหารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่จัดเตรียมและบริหารงบประมาณ เพื่อการดำเนินงานสำหรับห้องสมุดสาขาตามความจำเป็นและเหมาะสม

รายได้ที่ได้จากกิจกรรมและบริการของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ให้สงวนไว้สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายที่จำเป็นของห้องสมุด นอกเหนือจากงบประมาณที่ได้รับ

ตอนที่ 3 บุคลากรห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

บุคลากรในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาควรมีคุณสมบัติ จำนวน ประเภท ตามความจำเป็น และอย่างเพียงพอเพื่อพัฒนาห้องสมุด คู่มือรักษา และให้บริการทรัพยากรสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับนโยบายและวัตถุประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษา การพิจารณาจำนวนและคุณสมบัติของบุคลากรให้คำนึงถึงจำนวนและขอบเขตของทรัพยากรสารสนเทศ ห้องสมุดสาขา หน่วยบริการ ครัวเรือน บริการ อัตราการเพิ่มของทรัพยากรสารสนเทศใหม่ อัตราการยืม-คืน ลักษณะของกระบวนการทางเทคนิค เทคโนโลยีสารสนเทศที่นำมาใช้ และลักษณะของบริการที่ต้องการ รวมถึงลักษณะการบริการเฉพาะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องมีบุคลากรทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาระบบงานเทคโนโลยีสารสนเทศของห้องสมุด

3.1 คุณสมบัติ

3.1.1 ผู้บริหารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ควรมีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโท และควรมีความรู้พื้นฐานทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ และจะต้องมีประสบการณ์ในการบริหารงานไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือให้เป็นไปตาม พ.ร.บ. ของสถาบันนั้นๆ

3.1.2 ผู้ปฏิบัติงานในระดับหัวหน้าฝ่าย ควรมีวุฒิอย่างต่ำปริญญาโท และมีพื้นความรู้ในสาขาที่ปฏิบัติงานไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี กับมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานห้องสมุดอย่างน้อย 2 ปี หรือเป็นผู้มีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานห้องสมุดไม่น้อยกว่า 3 ปี

3.1.3 บุคลากรทุกระดับของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ควรมีโอกาสได้รับการศึกษา ฝึกอบรม และเข้าร่วมการประชุม สัมมนาทั้งภายในและระหว่างประเทศ รวมทั้งได้รับการพัฒนาในรูปแบบต่างๆ ไม่ต่ำกว่า 2 ครั้ง ต่อ 1 ปี เพื่อเพิ่มพูนความรู้ทั้งทางวิชาการและวิชาชีพระดับสูงอย่างสม่ำเสมอให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีสมัยใหม่ และทันต่อความก้าวหน้าทางวิชาการที่สถาบันอุดมศึกษานั้นๆ ดำเนินการสอน วิจัย และให้บริการแก่สังคม

3.2 จำนวนบุคลากรในงานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่ง ควรจัดสรรบุคลากรตำแหน่งต่างๆ ตามความเหมาะสม ดังนี้

3.2.1 งานบริหารและงานธุรการ ควรประกอบด้วย ผู้อำนวยการห้องสมุด รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่าย เลขานุการบริหาร และตำแหน่งอื่นๆ เช่น เจ้าหน้าที่บริหารทั่วไป เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน พนักงานธุรการ เจ้าหน้าที่ธุรการเจ้าหน้าที่สารบรรณ ช่างอิเล็กทรอนิกส์ นักวิชาการพัสดุ นักวิชาการการเงินและบัญชี พนักงาน/เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล นักการภารโรง และตำแหน่งอื่นๆ ตามความเหมาะสม

3.2.2 งานพื้นฐานของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ควรประกอบด้วยงานดังต่อไปนี้

- (1) งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ ควรประกอบด้วยบรรณารักษ์ ทำหน้าที่ขอและแลกเปลี่ยน บรรณารักษ์ทำหน้าที่คัดเลือกและจัดซื้อ บรรณารักษ์ทำหน้าที่บำรุงรักษาและตรวจสอบ พนักงานห้องสมุด พนักงาน/เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล และพนักงานซ่อมหนังสือ
- (2) งานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ ควรประกอบด้วย บรรณารักษ์/พนักงาน เจ้าหน้าที่ห้องสมุด/เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล
- (3) งานสื่อโสตทัศนและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ควรประกอบด้วย บรรณารักษ์ นักวิชาการโสตทัศนศึกษา พนักงานโสตทัศนศึกษา พนักงาน/เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล และช่างศิลป์
- (4) งานวารสาร ควรประกอบด้วยบรรณารักษ์ เจ้าหน้าที่/พนักงานห้องสมุด และพนักงาน/เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล
- (5) งานเอกสารและสิ่งพิมพ์รัฐบาล ควรประกอบด้วย บรรณารักษ์ พนักงาน/เจ้าหน้าที่ห้องสมุด และพนักงาน/เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล
- (6) งานบริการยืม-คืน ควรประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ห้องสมุด บรรณารักษ์บริการยืมระหว่างห้องสมุด เจ้าหน้าที่ตรวจสอบชั้นหนังสือ และเจ้าหน้าที่ทำความสะอาดหนังสือและชั้นหนังสือ
- (7) งานบริการอ้างอิง ให้คำปรึกษาและช่วยค้นคว้า ควรประกอบด้วย บรรณารักษ์ หรือนักเอกสารสนเทศ เจ้าหน้าที่ห้องสมุด (ถ่ายเอกสาร) และพนักงาน/เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล
- (8) งานผลิตคู่มือสืบค้นพิเศษ งานผลิตดรรชนีและสาระสังเขปค้นเรื่องทั่วไป ควรประกอบด้วย บรรณารักษ์ หรือนักเอกสารสนเทศ เจ้าหน้าที่ และพนักงาน/เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล
- (9) งานส่งเสริมและเผยแพร่บริการวิชาการ งานบริการวิชาการสังคมและประชาสัมพันธ์ ควรประกอบด้วย บรรณารักษ์ นักวิชาการ ช่างศิลป์ พนักงานห้องสมุด และเจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล
- (10) งานระบบงานเทคโนโลยีสารสนเทศ ควรประกอบด้วย นักวิชาการคอมพิวเตอร์ และบรรณารักษ์ หรือนักเอกสารสนเทศที่มีความรู้ทางคอมพิวเตอร์
- (11) งานจดหมายเหตุสถาบันอุดมศึกษา ควรประกอบด้วย บรรณารักษ์ นักเอกสารสนเทศ
- (12) หากห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาใดมีงานนอกเหนือจากที่ระบุไว้ ให้พิจารณาผู้ปฏิบัติงานตามความเหมาะสม

3.3 สูตรสำหรับคำนวณจำนวนผู้ปฏิบัติงานในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา สำหรับผู้ปฏิบัติงานในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ให้คำนวณตามสูตร ดังนี้

3.3.1 จำนวนผู้ปฏิบัติงานระดับวิชาชีพ คำนวณจาก จำนวนนักศึกษารวมกับจำนวนหนังสือ

ดังนี้

(1) ถ้าจำนวนนักศึกษาทั้งหมดไม่เกิน 10,000 คน ให้ใช้สัดส่วนนักศึกษา 500 คนต่อบรรณารักษ์ 1 คน ส่วนจำนวนนักศึกษาที่เกินจาก 10,000 คนแรกขึ้นไป ให้ใช้สัดส่วนนักศึกษาทุกๆ 2,000 คน ต่อ บรรณารักษ์ 1 คน

(2) จำนวนหนังสือ 150,000 เล่ม ต่อบรรณารักษ์ 1 คน และจำนวนหนังสือที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปี ทุกๆ 20,000 เล่ม ต่อ บรรณารักษ์ 1 คน

3.3.2 จำนวนผู้ปฏิบัติงานระดับวิชาชีพอื่นๆ พนักงานและเจ้าหน้าที่อื่นๆ ให้มีจำนวนตามความเหมาะสม

ตอนที่ 4 ทรัพยากรสารสนเทศ

ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาควรจัดและรวบรวมทรัพยากรสารสนเทศที่มีการบันทึกในทุกรูปแบบ ได้แก่ วัสดุตีพิมพ์ วัสดุทัศนวัสดุ สารสนเทศที่บันทึกในรูปเสียง รูปสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รูปภาพ สื่อสามมิติ และฐานข้อมูลเชิงพาณิชย์ ให้ครบถ้วนตามความจำเป็นและอย่างต่อเนื่อง เพื่อสนองตอบภาระหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาด้านสังกัด ดำเนินการจัดเก็บอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถสืบค้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี นอกจากนี้ ต้องมีหลักเกณฑ์การเพิ่มจำนวนทรัพยากรสารสนเทศอย่างมีระบบและต่อเนื่องให้สอดคล้องกับนโยบายเป้าหมายของสถาบันอุดมศึกษา

4.1 ทรัพยากรสารสนเทศพื้นฐานที่จะต้องจัดหาเข้าห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา มีดังนี้

4.1.1 ทรัพยากรสารสนเทศที่ส่งเสริมหลักสูตรและกิจกรรมทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาทุกระบบการศึกษา

4.1.2 ทรัพยากรสารสนเทศที่ผลิตและเผยแพร่โดยสถาบันอุดมศึกษาด้านสังกัด

4.1.3 ทรัพยากรสารสนเทศทางศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากรสารสนเทศท้องถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่น

4.1.4 ทรัพยากรสารสนเทศที่ส่งเสริมความสนใจใคร่รู้ สติปัญญา และนันทนาการ ตลอดจนแนวทางในการประกอบอาชีพและดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

4.2 ปัจจัยที่ต้องคำนึงในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ

4.2.1 ขอบเขตและลักษณะของหลักสูตรในสถาบันอุดมศึกษา

4.2.2 จำนวนและลักษณะของโครงการบัณฑิตศึกษา

4.2.3 วิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้

4.2.4 จำนวนนักศึกษาทั้งในระดับปริญญาตรีและบัณฑิตศึกษา

4.2.5 จำนวนวิชาเขต ศูนย์การเรียนรู้ และหน่วยงานเรียกชื่ออย่างอื่นในแต่ละ

สถาบันอุดมศึกษา และลักษณะของสารสนเทศของแต่ละท้องถิ่น

4.2.6 ความต้องการของคณาจารย์ในการสอน การวิจัย และการบริการทางวิชาการแก่สังคม

และบุคลากรอื่นๆ ในสถาบันอุดมศึกษา

4.2.7 ความต้องการของผู้ใช้ที่จะศึกษาให้ลึกซึ้งในเรื่องใด เรื่องหนึ่ง ซึ่งห้องสมุด

สถาบันอุดมศึกษาไม่สามารถยืมทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการได้จากห้องสมุดอื่น

4.3 สูตรสำหรับคำนวณจำนวนทรัพยากรสารสนเทศ

จำนวนทรัพยากรสารสนเทศ ให้ใช้สูตรสำหรับกีดคำนวณ ดังนี้

4.3.1 หนังสือ

(1) จำนวนหนังสือ/นักศึกษา	15 เล่ม/ 1 คน
(2) จำนวนหนังสือ/อาจารย์	100 เล่ม/ 1 คน
(3) หนังสือเฉพาะสาขาวิชา	
500 เล่ม	สำหรับระดับปริญญาตรี
3,000 เล่ม	สำหรับระดับปริญญาโท
	กรณีที่มีการเปิดสอนในระดับอื่นที่สูงกว่าระดับปริญญาโท
6,000 เล่ม	สำหรับระดับปริญญาโท
	กรณีที่ไม่มีการเปิดสอนระดับอื่นที่สูงกว่าระดับปริญญาโท
6,000 เล่ม	สำหรับระดับการศึกษาเฉพาะทาง 6 ปี
25,000 เล่ม	สำหรับระดับปริญญาเอก

ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาควรมีหนังสือจำนวนไม่น้อยกว่า 100,000 เล่ม และจะต้องมีตัวเล่มหนังสืออย่างน้อยร้อยละ 50 ทั้งนี้ จำนวนทรัพยากรสารสนเทศในรูปสื่ออื่นๆ ให้นับเท่ากับจำนวนเล่มของหนังสือที่บันทึกลงสื่อที่สามารถค้นหามาใช้ได้ทันที

4.3.2 วารสาร

ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาควรมีวารสารเฉพาะสาขาวิชาตามความจำเป็นของแต่ละสาขาวิชาที่เปิดสอนเป็นวิชาเอก วิชาโท ของสถาบันอุดมศึกษา ทั้งนี้ให้คำนึงถึงการบอกรับวารสารด้วยวิธีอื่น เช่น การสั่งซื้อบทความวารสารและสาระสังเขป ซึ่งสามารถส่งฉบับพิมพ์ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ทันที รวมทั้งการบอกรับวารสารอิเล็กทรอนิกส์ วารสารประเภทให้ความรู้ทั่วไป และเพื่อความจรรโลงใจ ให้มีจำนวนตามความเหมาะสม

ตอนที่ 5 อาคาร สถานที่ และครุภัณฑ์

อาคารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาควรตั้งอยู่ในที่สะดวกสำหรับผู้ใช้นี้ มีสัดส่วนเป็นเอกเทศ มีเนื้อที่สำหรับเก็บทรัพยากรสารสนเทศอย่างเพียงพอ และเหมาะสมกับลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศ ขนาดของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาและเนื้อที่ในส่วนต่างๆ ควรคำนึงถึงจำนวนนักศึกษา จำนวนบุคลากร และเนื้อที่ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร ตลอดจนจำนวนทรัพยากรสารสนเทศ ซึ่งการคิดคำนวณเนื้อที่ห้องสมุดจะรวมถึงเนื้อที่สำหรับจัดเก็บและบริการสารสนเทศด้วย เนื้อที่สำหรับการสอน การค้นคว้า เป็นกลุ่ม และเนื้อที่สำหรับเครื่องมืออุปกรณ์ในการให้บริการที่ต้องใช้เทคโนโลยีประเภทต่างๆ ของห้องสมุดด้วย

5.1 การสร้างอาคารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาควรคำนึงถึงความต้องการในการใช้เนื้อที่ในอนาคต และได้รับการออกแบบอย่างเหมาะสมและถูกต้องตามมาตรฐานการก่อสร้างอาคาร อุปกรณ์อำนวยความสะดวกภายในตัวอาคาร ควรให้เหมาะสมกับลักษณะงาน และภาระหน้าที่ ทั้งนี้ผู้บริหารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาต้องเป็นผู้หนึ่งในคณะกรรมการดำเนินการจัดสร้างและตรวจรับอาคาร

5.2 ครุภัณฑ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ควรออกแบบให้ได้มาตรฐาน

5.3 พื้น เพดาน และผนังอาคารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ควรประกอบด้วยวัสดุเก็บเสียง

5.4 อาคารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาควรมีระบบควบคุมอุณหภูมิ ความชื้น การระบายอากาศ แสงสว่าง และระบบป้องกันสารมลพิษ อย่างเหมาะสมและได้มาตรฐาน เพื่อป้องกันและบำรุงทรัพยากรห้องสมุดมิให้เกิดการชำรุดเสียหายก่อนเวลาอันควร

5.5 ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาควรจัดอาคารสถานที่สำหรับคนพิการ โดยเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ เช่น ทางขึ้น - ลง ห้องน้ำ ลิฟต์ และที่นั่งอ่าน

5.6 สูตรสำหรับคำนวณจำนวนเนื้อที่ของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

5.6.1 เนื้อที่สำหรับผู้ใช้นี้

(1) จำนวนที่นั่งสำหรับศึกษาค้นคว้าภายในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ให้มีจำนวนที่นั่งร้อยละ 25 ของผู้ใช้โดยเฉลี่ยต่อวัน โดยคิดพื้นที่ประมาณ 2.25-3.15 ตารางเมตร/คน ทั้งนี้ให้จัดห้องศึกษาเดี่ยว และห้องศึกษากลุ่มสำหรับนักศึกษา และอาจารย์ตามความเหมาะสม

(2) จำนวนเนื้อที่สำหรับวางอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์สำหรับผู้ใช้นี้ ควรมีเนื้อที่ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 25 ของจำนวนที่นั่งในห้องสมุด

5.6.2 เนื้อที่สำหรับเก็บหนังสือและวารสารเย็บเล่ม

สำหรับจำนวน 150,000 เล่มแรก 0.0090 ตารางเมตร/เล่ม

สำหรับจำนวน 150,000 เล่มต่อไป 0.0081 ตารางเมตร/เล่ม

สำหรับจำนวน 300,000 เล่มต่อไป 0.0072 ตารางเมตร/เล่ม

ถ้าจำนวนหนังสือทั้งหมดมากกว่า 600,000 เล่มขึ้นไป 0.0063 ตารางเมตร/เล่ม ทั้งนี้ควร

จะเตรียมเนื้อที่สำหรับทรัพยากรสารสนเทศที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคตด้วย

5.6.3 เนื้อที่สำหรับบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน

เนื้อที่สำหรับการปฏิบัติงานของบุคลากรสำหรับการให้บริการ จัดวางเอกสารการทำงาน เครื่องมือ และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์อื่นๆ ให้คิดเนื้อที่ เป็น 1 ใน 8 ส่วน จากเนื้อที่รวมทั้งหมดของเนื้อที่สำหรับผู้ใช้และเนื้อที่สำหรับจัดเก็บหนังสือ

ตอนที่ 6 การบริการ

บริการต้องมุ่งส่งเสริมให้ความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการทุกประเภท และส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ต้องหาวิธีการ เครื่องมือ เทคโนโลยีที่ทันสมัย และโทรคมนาคมที่จำเป็น เพื่อช่วยให้ผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศอย่างรวดเร็วและครบถ้วนตามความต้องการทั้งบริการให้เปล่าและบริการที่ต้องเสียค่าธรรมเนียม ดังนี้

6.1 ต้องจัดให้มีการปฐมนิเทศนักศึกษา การสอน หรือร่วมสอนการค้นคว้าทรัพยากรสารสนเทศ ตลอดจนช่วยค้นคว้าและให้คำปรึกษาทางวิชาการ

6.2 จัดให้มีบริการยืม-คืน โดยกำหนดระเบียบเพื่อให้ผู้ใช้ได้รับบริการอย่างเสมอภาคตามสิทธิที่ควร

6.3 ต้องมีบริการสืบค้นผ่านเครือข่ายภายในประเทศ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต และสอนการสืบค้นด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์

6.4 ต้องมีชั่วโมงบริการอย่างสม่ำเสมอและเหมาะสม

6.5 หากมีการเรียนการสอนนอกสถาบันอุดมศึกษาควรจัดให้มีการบริการเพื่อให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศได้ตามความต้องการ

6.6 ต้องมีการพัฒนาคุณภาพการบริการด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ

6.7 ส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศร่วมกัน เพื่อให้มีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอย่างกว้างขวางและประหยัด

ตอนที่ 7 ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาควรดำเนินการให้เกิดความร่วมมือโดยการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยง เพื่อให้มีการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีร่วมกัน โดยคำนึงถึงหลักการประหยัดและประสิทธิภาพของการบริการ ทั้งนี้ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งควรได้รับงบประมาณประจำปีเพื่อการนี้ด้วย

ตอนที่ 8 การประเมินคุณภาพห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาควรมีระบบการประเมินคุณภาพของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการให้เป็นไปตามมาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา และสอดคล้องกับนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาของชาติ ทั้งนี้ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งควรได้รับงบประมาณเพื่อการนี้ด้วย

4. การบริการของหอบรรณสารสนเทศ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี (ประกาศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เรื่อง การบริการของหอบรรณสารสนเทศ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี, 2551: 1-8)

1. เวลาเปิดบริการ

ช่วงเปิดภาคการศึกษาปกติ

วันจันทร์ – ศุกร์ เวลา 08.30 – 19.30 น.

วันเสาร์ – อาทิตย์ เวลา 08.30 – 16.30 น.

วันหยุดนักขัตฤกษ์ ปิดบริการ

ช่วงปิดภาคการศึกษา และภาคฤดูร้อน

วันจันทร์ – ศุกร์ เวลา 08.30 – 16.30 น.

วันเสาร์ – อาทิตย์ ปิดบริการ

วันหยุดนักขัตฤกษ์ ปิดบริการ

2. บุคคลผู้มีสิทธิใช้หอบรรณสารสนเทศ

2.1 บุคคลภายในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ประกอบด้วย

2.1.1 กรรมการสภามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ กรรมการผู้บริหารมูลนิธิ

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ กรรมการส่งเสริมกิจการมหาวิทยาลัย กรรมการบริหารและกรรมการกองทุนของวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี

2.1.2 อาจารย์และอาจารย์พิเศษของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

2.1.3 บุคลากรและนักศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

2.2 บุคคลภายนอกมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี

2.2.1 บุคคลทั่วไป

2.2.2 นักศึกษาปริญญาตรีและต่ำกว่าปริญญาตรี

3. ทรัพยากรสารสนเทศ

3.1 ทรัพยากรสารสนเทศที่ยืมออกนอกหอบรรณสารสนเทศได้ ได้แก่

3.1.1 หนังสือและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่หอบรรณสารสนเทศจัดเตรียมไว้ให้ยืมตามปกติ

3.1.2 หนังสือจองประจำวิชา (Reserved Books) ได้แก่ หนังสือที่อาจารย์ผู้บรรยายของมหาวิทยาลัยขอให้หอบรรณสารสนเทศจัดไว้ให้เป็นพิเศษ เพื่อให้นักศึกษารายวิชาใดวิชาหนึ่งมาใช้ โดยเฉพาะและอนุญาตให้ยืมได้ในเวลาจำกัดเพื่อให้นักศึกษามีโอกาสใช้กันอย่างทั่วถึง

3.1.3 สื่อโสตทัศนศึกษาทุกประเภท

3.1.4 วารสารล่วงเวลาที่ยังไม่ได้เข้าเล่ม

3.2 ทรัพยากรสารสนเทศที่ห้ามยืมออกนอกหอบรรณสารสนเทศ

3.2.1 หนังสือหายาก (Rare – Books)

3.2.2 หนังสืออ้างอิง (Reference Books)

3.2.3 วารสารเข้าเล่ม

3.2.4 วารสารฉบับใหม่ล่าสุดที่วางให้บริการบนชั้นวารสารยังไม่ถึง 1 เดือน

3.2.5 หนังสือพิมพ์

รวมทั้งหนังสือและสิ่งพิมพ์อื่น ๆ ที่หอบรรณสารสนเทศกำหนด

4. การยืม

4.1 บุคคลตามข้อ 2.1.1

- หนังสือ ยืมได้ไม่เกิน 5 เล่ม
 - วารสารล่วงเวลา ยืมได้ไม่เกิน 5 ฉบับ
 - สื่อโสตทัศนศึกษา ยืมได้ไม่เกิน 3 รายการ
- กำหนดเวลายืมทุกรายการฯ ละไม่เกิน 7 วัน

4.2 บุคคลตามข้อ 2.1.2

- หนังสือ ยืมได้ไม่เกิน 15 เล่ม กำหนดเวลายืม เล่มละไม่เกิน 30 วัน
- วารสารล่วงเวลา ยืมได้ไม่เกิน 7 ฉบับ กำหนดเวลายืม ฉบับละไม่เกิน 7 วัน
- สื่อโสตทัศนศึกษา ยืมได้ไม่เกิน 3 รายการ กำหนดเวลายืม รายการละไม่เกิน 7 วัน

4.3 บุคลากรและนักศึกษาปริญญาตรี

- หนังสือ ยืมได้ไม่เกิน 5 เล่ม
- วารสารล่วงเวลา ยืมได้ไม่เกิน 5 ฉบับ
- สื่อโสตทัศน ยืมได้ไม่เกิน 3 รายการ

กำหนดเวลาขืมทุกรายการ ๆ ละ ไม่เกิน 7 วัน

4.4 นักศึกษาปริญญาโท

- หนังสือ ยืมได้ไม่เกิน 10 เล่ม (วิทยานิพนธ์ คนละไม่เกิน 3 เล่ม)
- วารสารล่วงเวลา ยืมได้ไม่เกิน 7 ฉบับ
- สื่อโสตทัศน ยืมได้ไม่เกิน 3 รายการ

กำหนดเวลาขืมทุกรายการ ๆ ละไม่เกิน 14 วัน

4.5 นักศึกษาที่กำลังเขียนโครงการ (project) และวิทยานิพนธ์ หรือบุคลากรที่กำลังทำวิจัย

ยืมเฉพาะหนังสือได้ไม่เกิน 10 เล่ม กำหนดเวลาขืมเล่มละไม่เกิน 14 วัน

ทั้งนี้จะต้องมีหนังสือรับรองจากอาจารย์ประจำวิชา, อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ, อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ หรือหัวหน้าหน่วยงาน

4.6 นักศึกษาฝึกงาน

- หนังสือ ยืมได้ไม่เกิน 5 เล่ม กำหนดเวลาขืม เล่มละไม่เกิน 30 วัน
- วารสารล่วงเวลา ยืมได้ไม่เกิน 5 ฉบับ กำหนดเวลาขืม ฉบับละไม่เกิน 7 วัน
- สื่อโสตทัศน ยืมได้ไม่เกิน 3 รายการ กำหนดเวลาขืม รายการละไม่เกิน 7 วัน

ทั้งนี้จะต้องมีหนังสือรับรองจากคณบดีที่นักศึกษาสังกัดอยู่

4.7 หนังสือของประจำวิชา

จะขืมออกนอกหอบรรณสารสนเทศได้ตามระยะเวลาที่อาจารย์ประจำวิชา หรือ หอบรรณสารสนเทศกำหนด

4.8 บุคคลภายนอก

- หนังสือ ยืมได้ไม่เกิน 2 เล่ม
- วารสารล่วงเวลา ยืมได้ไม่เกิน 5 ฉบับ
- สื่อโสตทัศน ยืมได้ไม่เกิน 3 รายการ

กำหนดเวลาขืมทุกรายการ ๆ ละ ไม่เกิน 7 วัน

4.9 ในกรณีที่มีผู้ต้องการใช้ทรัพยากรสารสนเทศที่ห้ามขืมออกนอกหอบรรณสารสนเทศ

ให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้มีอำนาจอนุญาตเป็นราย ๆ ไป

5. หลักเกณฑ์การใช้บริการหอบรรณสารสนเทศ

5.1 การทำบัตรสมาชิก

5.1.1 อาจารย์และบุคลากรของมหาวิทยาลัย ใช้บัตรประจำตัวบุคลากรเป็นบัตรสมาชิก

ห้องสมุด

5.1.2 นักศึกษาใช้บัตรประจำตัวนักศึกษา

5.1.3 อาจารย์พิเศษและบุคคลภายนอก แสดงบัตรประจำตัวประชาชน/บัตรนักศึกษา/

บัตรนักเรียนพร้อมรูปถ่าย จำนวน 1 ใบ เพื่อจัดทำทะเบียนสมาชิกและติดรหัสสมาชิกให้ในบัตรประจำตัวที่แสดงต่อเจ้าหน้าที่

5.2 การขอต่ออายุการเป็นสมาชิก

5.2.1 สมาชิกจะต้องนำบัตรสมาชิกไปต่ออายุการเป็นสมาชิกจากเจ้าหน้าที่เมื่ออายุการเป็นสมาชิกสิ้นสุดลง (โดยตรวจสอบสถานภาพจากเครื่อง ได้ตลอดเวลา) ซึ่งกำหนดอายุการเป็นสมาชิกไว้ดังนี้

(ก) อาจารย์และบุคลากรของมหาวิทยาลัย อายุสมาชิก 1 ปีงบประมาณ (วันที่ 30 กันยายน ของทุกปี) โดยแสดงบัตรประจำตัวต่อเจ้าหน้าที่

(ข) อาจารย์พิเศษและนักศึกษา อายุสมาชิก 1 ภาคการศึกษา (วันสุดท้ายของการเรียน) โดยรับโอนข้อมูลจากคอมพิวเตอร์ในการลงทะเบียนเรียนในแต่ละภาคการศึกษา โดยอัตโนมัติ หากติดขัดแสดงบัตรประจำตัวนักศึกษาและใบเสร็จรับเงินต่อเจ้าหน้าที่

(ค) บุคคลทั่วไป อายุสมาชิก 1 ปี นับตั้งแต่วันสมัครสำหรับบุคคลทั่วไปจะต้องแสดงใบเสร็จรับเงินค่าบำรุงห้องสมุดด้วยทุกครั้งขอต่ออายุการเป็นสมาชิก

5.3 การใช้บริการต่างๆ ของหอบรรณสารสนเทศ

(ก) การบริการตนเอง ได้แก่ การยืม-คืน - จอง - สืบค้นข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศของหอบรรณสารสนเทศ และการตรวจสอบสถานภาพของตนเอง โดยอ่านคำแนะนำได้จากป้ายประจำแต่ละเครื่อง

(ข) ผู้ยืมอาจยืมทรัพยากรสารสนเทศได้เพียงครั้งเดียวหากมีผู้จองไว้แต่หากไม่มีผู้จองสามารถยืมได้ติดต่อกันตามสิทธิของสมาชิกแต่ละประเภท

(ค) สมาชิกทุกประเภทสามารถต่ออายุการยืมได้ด้วยตนเองผ่านเว็บไซต์ของหอบรรณสารสนเทศ ซึ่งกำหนดส่งมีระยะเวลาตามสิทธิของแต่ละประเภทสมาชิก นับตั้งแต่วันที่ต่ออายุการยืม โดยอาจารย์และบุคลากร ยืมต่อได้ 2 ครั้ง นักศึกษา ยืมต่อได้ 1 ครั้ง แต่จะไม่สามารถยืมต่อได้หากสถานภาพสมาชิกเป็นดังนี้

- บัตรสมาชิกหมดอายุ
- หนังสือหรือทรัพยากรที่ต้องการยืมต่อมีผู้อื่นจองไว้
- หนังสือหรือทรัพยากรที่ต้องการยืมต่อเกินกำหนดส่ง
- ผู้ใช้ที่ยืมมีหนี้สินค้างชำระกับหอบรรณสารสนเทศ

(ง) สมาชิกทุกประเภทสามารถจองหนังสือหรือทรัพยากรที่ต้องการได้ด้วยตนเอง

โดยเลือกรายการจองได้ทันทีที่สืบค้นแล้วพบข้อมูลในฐานข้อมูลของหอบรรณสารสนเทศ ซึ่งติดตามข้อมูลจากเว็บไซต์และป้ายประกาศรับทรัพยากรที่จองภายในหอบรรณสารสนเทศ โดยหากไม่มารับภายใน 2 วัน ทรัพยากรดังกล่าวจะถูกตัดสิทธิและนำไปขึ้นชั้นให้บริการตามปกติต่อไป

(จ) จัดให้มีตู้รับคืนนอกเวลาให้บริการรับคืนทรัพยากรสารสนเทศเมื่อหอบรรณสารสนเทศปิดบริการ โดยจะไม่มีค่าปรับในวันที่ส่งคืนลงตู้ จำนวน 1 วัน

(ฉ) บริการอื่นๆ อ่านคำแนะนำจากคู่มือการใช้หอบรรณสารสนเทศ, ป้ายประกาศ, เว็บไซต์ของหอบรรณสารสนเทศและติดต่อเจ้าหน้าที่หากต้องการทราบข้อมูลเพิ่มเติม

6. ค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมของหอบรรณสารสนเทศ

6.1 ค่าบำรุงห้องสมุดของนักศึกษา เป็นไปตามระเบียบมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ว่าด้วยค่าธรรมเนียมการศึกษา

6.2 ค่าบำรุงห้องสมุดของบุคคลภายนอก มีดังต่อไปนี้

6.2.1 บุคคลทั่วไป

- ค่าบำรุงห้องสมุด เป็นเงิน 300 บาท ต่อปี
- ค่าประกันของเสียหาย เป็นเงิน 500 บาท รับคืนได้เมื่อหมดสภาพ

การเป็นสมาชิก โดยหากไม่มารับภายใน 2 ปีจะถือว่าได้มอบเงินดังกล่าวให้เป็นเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย

6.2.2 นักศึกษาปริญญาตรีและต่ำกว่าปริญญาตรี

- ค่าบำรุงห้องสมุด เป็นเงิน 200 บาท ต่อปี
- ค่าประกันของเสียหาย เป็นเงิน 300 บาท รับคืนเมื่อหมดสภาพการเป็นสมาชิก

โดยหากไม่มารับคืนภายในเวลา 2 ปีจะถือว่าได้มอบเงินดังกล่าวให้เป็นเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย

6.3 หากบัตรประจำตัวบุคลากรที่ใช้เป็นบัตรสมาชิกห้องสมุดสูญหาย, ชำรุด หรือประสงค์ขอทำใหม่ติดต่อหน่วยงานที่สังกัด หากเป็นบัตรประจำตัวนักศึกษาติดต่อกิจกรรมทะเบียนและประมวลผล หากเป็นรหัสสมาชิกของอาจารย์พิเศษ และบุคคลภายนอกติดต่อห้องสมุด โดยชำระค่ารหัสสมาชิกใหม่เป็นเงิน 20 บาท และหากสมาชิกทุกประเภทลืมรหัสผ่าน ติดต่อชำระค่าธรรมเนียมที่ห้องสมุดเป็นเงิน 50 บาท แล้วนำใบเสร็จรับเงินไปติดต่อกิจกรรมบริการคอมพิวเตอร์โดยสามารถปรับเปลี่ยนรหัสผ่าน

ได้ด้วยตนเองผ่านเว็บไซต์ของห้องสมุด

6.4 ทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับการยืมออกนอกหอบรรณสารสนเทศ หากนำส่งเกินกำหนด จะต้องจ่ายค่าปรับเกินกำหนดส่ง วันละ 3 บาท ต่อ 1 รายการ

6.5 หนังสือสำรองและทรัพยากรสารสนเทศอื่นๆ ที่ยืมได้ 3 วัน ค่าปรับวันละ 3 บาท ยืมได้ 1 วันค่าปรับชั่วโมงละ 1 บาท, ยืมอ่านภายในห้องสมุด ค่าปรับชั่วโมงละ 2 บาทแต่รวมแล้วไม่เกิน 10 บาทต่อ 1 วัน

6.6 สมาชิกที่มีค่าปรับเกินกำหนดส่ง หรือค้างส่งเกินกว่า 30 วันจะไม่มีสิทธิยืม,จอง,ต่ออายุ การยืมทรัพยากรสารสนเทศทุกประเภท

6.7 ค่าธรรมเนียมการรับผิดชอบกรณีชำรุด สูญหาย มีรายละเอียดดังนี้

6.7.1 หนังสือ สิ่งพิมพ์

(ก) ชดใช้ตามราคาหนังสือ สิ่งพิมพ์ที่เป็นปัจจุบันบวกค่าดำเนินการอีกร้อยละ 50 ของราคาหนังสือ สิ่งพิมพ์นั้น ๆ

(ข) หากนำหนังสือ สิ่งพิมพ์ฉบับที่เหมือนกันมาชดใช้ จ่ายค่าดำเนินการนำหนังสือ สิ่งพิมพ์ออกบริการ รายการละ 50 บาท บวกค่าปรับในกรณีที่หนังสือ สิ่งพิมพ์ดังกล่าวส่งคืนเกินกำหนด

6.7.2 สื่อโสตทัศน

(ก) ชดใช้ตามราคาสื่อโสตทัศนที่เป็นปัจจุบัน บวกค่าดำเนินการอีกร้อยละ 50 ของราคาสื่อโสตทัศนนั้น ๆ

(ข) หากนำสื่อโสตทัศนที่เหมือนกันมาชดใช้ จ่ายค่าดำเนินการนำสื่อโสตทัศนออกบริการ รายการละ 50 บาท บวกค่าปรับในกรณีที่สื่อโสตทัศนดังกล่าวส่งคืนเกินกำหนด

7. ข้อปฏิบัติในการใช้หอบรรณสารสนเทศ

7.1 ผู้ใช้บริการต้องแต่งกายสุภาพตามมาตรฐานสังคม สำนวมกิริยาวาจา และปฏิบัติตนมิให้เป็นที่รบกวนผู้อื่น

7.2 ห้ามนำกระเป๋าสัมภาระใด ๆ เข้าไปในหอบรรณสารสนเทศโดยจัดชั้นวางสัมภาระไว้ให้ บริเวณหน้าหอบรรณสารสนเทศแต่อนุญาตให้นำหนังสือ ตำรา เอกสาร ไม่ว่าจะ เป็นของหอบรรณสารสนเทศหรือเป็นส่วนบุคคลเข้าไปศึกษาค้นคว้าได้

7.3 ห้ามนำอาหารหรือเครื่องดื่มเข้าไปในหอบรรณสารสนเทศ

7.4 ห้ามสูบบุหรี่ภายในหอบรรณสารสนเทศ

7.5 การตัด ฉีก กระทำให้ทรัพยากรของหอบรรณสารสนเทศเสียหาย ถือว่าเป็นการทำลายทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย ผู้กระทำจะต้องได้รับการพิจารณาโทษทางวินัย หรือตามกฎหมาย แล้วแต่กรณี

7.6 การนำทรัพยากรสารสนเทศออกนอกหอบรรณสารสนเทศโดยมิได้ยืมตามระเบียบ

ถือว่าเป็นการลักทรัพย์ของมหาวิทยาลัย ผู้กระทำจะต้องได้รับการพิจารณาโทษทางวินัย หรือตามกฎหมายแล้วแต่กรณี

7.7 ผู้ใช้บริการจะต้องแสดงหนังสือ เอกสารและสิ่งของไม่ว่าจะเป็นสมบัติของ

หอบรรณสารสนเทศ หรือสมบัติส่วนบุคคล เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบก่อนออกจากหอบรรณสารสนเทศทุกครั้ง

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิไล นวลแสง (2533) ศึกษาเรื่อง ปัญหาและความต้องการของอาจารย์และนิสิตในการใช้สารสนเทศของสำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน พบว่า ปัญหาที่พบคือ ปัญหาเกี่ยวกับจำนวนหนังสือที่ห้องสมุดจัดให้ ปัญหาความขาดแคลนจำนวนวารสารและสิ่งพิมพ์อื่น ปัญหาสภาพวารสารคือ วารสารที่ต้องการใช้มักมีผู้อื่นยืมไปก่อน ปัญหาการให้บริการวารสารและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ คือ วารสารและหนังสือพิมพ์ที่อ่านแล้วไม่เก็บเข้าที่เดิม ด้านการใช้สารนิเทศที่พบปัญหามากคือ หนังสือที่ต้องการใช้มีแต่บัตรรายการหาตัวเล่มไม่พบ ในด้านความต้องการใช้บริการสารนิเทศที่มี ความต้องการระดับมากคือ บริการช่วยสั่งซื้อหนังสือ ตำราเรียน- สอน ในราคาถูก ส่วนความต้องการรูปแบบของสารนิเทศที่มีความต้องการระดับมากคือ หนังสือตำรา

จารุ นีย์ วรรณสิทธิ์ (2539) ศึกษาเรื่อง การใช้บริการสำนักหอสมุดของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า นิสิตทุกชั้นปีมีความเห็นว่าห้องสมุดมีความสำคัญต่อการศึกษามาก นิสิตเข้าใช้บริการห้องสมุดเพื่ออ่านหนังสือทบทวนรายวิชาที่เรียน บริการที่ใช้มากที่สุดคือ บริการยืม – คืนหนังสือ นิสิตส่วนใหญ่ใช้หนังสือภาษาไทย สิ่งพิมพ์ที่ใช้มากที่สุด คือ หนังสือ เอกสารประกอบการเรียน ปัญหาที่พบมากได้แก่ หนังสือเล่มที่ต้องการมีผู้อื่นยืมไป หนังสือมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้ใช้ และหนังสือบางเล่มเก่า ชำรุด นิสิตมีข้อเสนอแนะให้สำนักหอสมุดเปิดบริการเวลา 07.00-21.00น. เปิดบริการทุกวันจันทร์ – อาทิตย์ และขอให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการกับนิสิตที่ส่งเสียงรบกวนผู้อื่นและนิสิตที่จองที่นั่งล่วงหน้า

ประภารัตน์ นววิภาพันธ์ (2540) ศึกษาเรื่อง ความต้องการใช้ห้องสมุดกลางของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้ห้องสมุดคณะสัปดาห์ละ 2 ครั้ง เพื่อศึกษาค้นคว้า ประกอบการทำรายงาน นักศึกษาประสบปัญหา ห้องสมุดไม่มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย ช่วยในการสืบค้นสารนิเทศ นักศึกษาต้องการบริการทุกประเภทในระดับมาก เช่นบริการยืม-คืน สืบค้นข้อมูล บัตรรายการด้วยคอมพิวเตอร์ ต้องการให้มีป้ายแผนผังห้องสมุด ที่นั่งสบาย แสงสว่างเพียงพอ เงียบสงบ

ไพจิตร เกิดอยู่ (2540) ศึกษาเรื่อง เหตุผลในการใช้และไม่ใช้ห้องสมุดของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยได้ทำการศึกษานักศึกษาระดับปริญญาตรีปีที่ 3 และปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต และมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย จำนวน 424 คน พบว่า นักศึกษาใช้ห้องสมุดน้อย สาเหตุคือสภาพของห้องสมุดไม่น่าใช้ ไม่มีความเหมาะสมแก่การใช้ศึกษาค้นคว้า นักศึกษานิยมทบทวนตำราเรียนและวิชาที่เรียนในที่เงียบสงบ ไม่มีเสียงรบกวนมากกว่าห้องสมุด และอาจารย์ผู้สอนมักใช้เอกสารประกอบการศึกษาค้นคว้าเท่าที่อาจารย์มีอยู่แล้วไม่ต้องใช้เอกสารจากห้องสมุด นักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนของแต่ละสถาบัน มีการใช้ และไม่ใช้ห้องสมุดด้วยเหตุผลที่เหมือนกัน

ไพโรจน์ โพธิ์แก้ว (2540) ศึกษาเรื่อง ความต้องการและการได้รับการตอบสนองความต้องการเกี่ยวกับประเภทและการใช้บริการสารนิเทศในสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา ของนิสิตนักศึกษาพบว่า นิสิตบัณฑิตศึกษามีความต้องการและได้รับการตอบสนองความต้องการเกี่ยวกับประเภทและการใช้บริการสารนิเทศอยู่ในระดับปานกลาง นิสิตบัณฑิตศึกษาภาคปกติและภาคพิเศษมีความต้องการและการได้รับการตอบสนองความต้องการเกี่ยวกับประเภทและการใช้บริการสารนิเทศแตกต่างกัน

ผ่องพรรณ แยมแจไข (2541) ศึกษาเรื่อง ความต้องการใช้ทรัพยากรและบริการห้องสมุด ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ณ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาให้ความสำคัญกับการใช้ห้องสมุดมาก นักศึกษาแต่ละกลุ่มสาขาวิชาเข้าใช้ห้องสมุด ไม่แตกต่างกัน และเข้าใช้ห้องสมุดเพื่อค้นหาเอกสารประกอบการเขียนรายงานและวิทยานิพนธ์มากที่สุด นักศึกษาภาคปกติเข้ามาใช้มากกว่าภาคพิเศษ บัตรรายการเป็นเครื่องมือช่วยค้นที่นักศึกษาใช้มากที่สุด นักศึกษาใช้ตำราภาษาไทยมากที่สุด รองลงมาคือวิทยานิพนธ์ ใช้วารสารภาษาไทยมากกว่าภาษาต่างประเทศ บริการที่นักศึกษาใช้มากที่สุด คือ บริการยืม - คืนหนังสือ ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ

วิทยานิพนธ์ของสถาบันอื่นมีน้อย ไม่พบตัวเล่มวารสารที่ต้องการในห้องสมุด รองลงมาคือ วารสารต่างประเทศ บริการที่นักศึกษาอยากให้อัปเกรดคือบริการถ่ายเอกสาร

ฐะปะนีย์ เทพญา และสิริพันธ์ เคชพลกรัง (2541) ศึกษาเรื่อง การใช้ห้องสมุดของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี พบว่า สภาพการใช้ห้องสมุดส่วนใหญ่เข้าใช้เกือบทุกวัน และเป็นนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มากที่สุด วัตถุประสงค์ในการเข้าใช้ห้องสมุดเพื่ออ่านหนังสือ นักศึกษาส่วนใหญ่เรียนรู้วิธีการใช้ห้องสมุดจากการเรียนรายวิชา 421-101 การใช้ห้องสมุดและทักษะการเรียน และสืบค้นทรัพยากรห้องสมุดจากฐานข้อมูลต่างๆ ของห้องสมุด ทรัพยากรห้องสมุด ที่นักศึกษาใช้มากที่สุดคือ หนังสือ/ตำราทั่วไป ปัญหาที่พบได้แก่ ด้านทรัพยากรห้องสมุด ด้านบุคลากรห้องสมุด ด้านการบริการ ด้านอาคารสถานที่ และด้านการประชาสัมพันธ์

คนัยศักดิ์ โกวิทวิบูล (2543) ศึกษาเรื่อง ความต้องการและลักษณะการใช้สารนิเทศของนักศึกษาในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า นักศึกษาที่เข้ามาใช้บริการส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คณะนิเทศศาสตร์ที่มาเรียนประจำ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาค้นคว้า ไม่เคยใช้ระบบอัตโนมัติและไม่ทราบวิธีการใช้ส่วนลักษณะการใช้สารนิเทศพบว่า มีความต้องการและลักษณะการใช้สารนิเทศอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่ใช้บริการสารนิเทศของฝ่ายบริการทั่วไป ประเภทสารนิเทศที่ใช้คือ ตำราและเอกสารประกอบคำบรรยาย เครื่องมือที่ใช้คืออินเทอร์เน็ต ในการเปรียบเทียบความต้องการและลักษณะการใช้พบว่า นักศึกษาที่มีอายุ 35 ปีขึ้นไปมีความต้องการหนังสืออ้างอิงมากกว่านักศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า ส่วนลักษณะการใช้ไม่แตกต่างกัน

สมัยวดี เมฆสุด (2543) ศึกษาเรื่อง ความต้องการและการใช้สารนิเทศในหอสมุดและศูนย์สารนิเทศ วิชาการแห่งประเทศไทย กรณีศึกษาพนักงานธนาคารแห่งประเทศไทย ระดับกลางพบว่า พนักงานธนาคารแห่งประเทศไทยระดับกลาง มีความต้องการสารนิเทศระดับปานกลางคือสัปดาห์ละ 1 ครั้ง และการใช้สารนิเทศในหอสมุดและศูนย์สารนิเทศ ระดับกลางคือ เดือนละ 1 ครั้งและมีความพึงพอใจในด้านคุณภาพของสารนิเทศและความสะดวกในการเข้าถึงสารนิเทศระดับปานกลาง ส่วนปัญหาที่ประสบในการใช้สารนิเทศทุกปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยประสบปัญหาในเรื่องหนังสือใหม่ออกบริการล่าช้ามากที่สุด และเสนอแนะให้เพิ่มสารนิเทศภาษาไทยและภาษาอังกฤษทั้งจำนวนและความทันสมัย และให้

จัดหาสารนิเทศใหม่ทุกปี ให้ปรับปรุงการให้บริการ เช่น บริการยืมระหว่างห้องสมุด การขยายระยะเวลาให้บริการ และควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสื่อของหอสมุดและศูนย์สารนิเทศ

ขนิษฐา พละการ (2544) ศึกษาเรื่อง ความต้องการสารสนเทศและปัญหาของผู้ใช้บริการในสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า สภาพการใช้บริการสารสนเทศ อาจารย์ นิสิตปริญญาตรี และนิสิตบัณฑิตศึกษาเข้าใช้สำนักหอสมุดมากที่สุด ในช่วงวันจันทร์-ศุกร์ เวลา 8.00-16.00 น. อาจารย์ใช้บริการยืมหนังสือมากที่สุด นิสิตปริญญาตรีใช้บริการอินเทอร์เน็ต มากที่สุด และนิสิตบัณฑิตศึกษาใช้บริการอ่านหนังสือมากที่สุด ด้านความต้องการสารสนเทศ อาจารย์ต้องการหนังสือภาษาอังกฤษมากที่สุด นิสิตปริญญาตรีและนิสิตบัณฑิตศึกษาต้องการหนังสือภาษาไทยมากที่สุด ส่วนปัญหาการใช้บริการสารสนเทศ อาจารย์เห็นว่าหนังสือภาษาอังกฤษมีจำนวนน้อยเป็นปัญหามากที่สุด นิสิตปริญญาตรีเห็นว่าระยะเวลาให้บริการอินเทอร์เน็ตน้อยเป็นปัญหามากที่สุด และนิสิตบัณฑิตศึกษาเห็นว่าเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศมีจำนวนน้อยเป็นปัญหามากที่สุด

สุณีพร อมตพร (2544) ศึกษาเรื่อง ความต้องการใช้สารสนเทศของนักเรียนนายเรือในห้องสมุดโรงเรียนนายเรือ พบว่า ความต้องการใช้สารนิเทศของนักเรียนนายเรือโดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ หนังสือพิมพ์ วารสาร หนังสือ และตำราภาษาไทย วิทยทัศน์ และซีดี-รอม สาขาวิชาที่ต้องการใช้มากได้แก่ คอมพิวเตอร์ คณิตศาสตร์ และวิศวกรรมศาสตร์ บริการสารสนเทศที่ต้องการใช้มาก คือ บริการอินเทอร์เน็ต บริการถ่ายเอกสาร และบริการสืบค้นฐานข้อมูลทรัพยากรห้องสมุด ปัญหาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศที่ประสบมากคือ วารสารที่ต้องการไม่มีในห้องสมุด หนังสือมีเนื้อหาไม่ทันสมัย และจำนวนไม่เพียงพอ กับความต้องการ

สุรีย์ บุษงามงคล และคณะ (2546) ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในการใช้บริการของสำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษา คือ ความเพียงพอของแสงสว่างภายในอาคาร ห้องน้ำที่สะอาด ประสิทธิภาพของคอมพิวเตอร์ อรรถาธิบายของบรรณารักษ์ ความรวดเร็วในการให้บริการ ความเพียงพอของทรัพยากรสารสนเทศ

กอบกุล สุวลักษณ์ (2547) ศึกษาเรื่อง ความต้องการและการใช้สารสนเทศของนักศึกษาในสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ พบว่า นักศึกษามีความต้องการสารสนเทศโดยภาพรวมในระดับมาก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการค้นคว้าประกอบการเรียน ทำรายงาน ติดตามข่าวสารและเพิ่มพูนความรู้ในระดับมาก ลักษณะของสารสนเทศที่ต้องการมากเป็นอันดับแรก คือ หนังสือภาษาไทย ส่วนบริการสารสนเทศที่ต้องการมาก คือ บริการยืม – คืน บริการถ่ายเอกสาร และบริการสืบค้นสารสนเทศออนไลน์ (OPAC) ด้านการใช้สารสนเทศโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความถี่ในการเข้าสารสนเทศ 3 – 4 ครั้ง/สัปดาห์ นักศึกษาหญิงมีความถี่ในการเข้ามากกว่านักศึกษาชาย วิธีการที่ใช้ค้นหาสารสนเทศในระดับมาก คือ การใช้เครื่องมือช่วยค้น ส่วนปัญหาในการใช้สารสนเทศทั้งที่เกิดจากนักศึกษาและเกิดจากสำนักหอสมุดโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาที่พบมากคือ สารสนเทศเฉพาะสาขาวิชามีน้อย ไม่เพียงพอ และไม่มีสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการ

กันทิมา พลชยะกุล และจินตนา เมืองแมน (2548) ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่องานบริการของห้องสมุด มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เขตการศึกษาภูเก็ต ประจำปี 2547 พบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี เพศหญิง ที่กำลังศึกษาสาขาวิศวกรรมกิจจิวทัศน์ วัตถุประสงค์ในการเข้าใช้ห้องสมุดเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากบทเรียนและการค้นคว้าข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศแต่ละครั้ง ผู้ใช้มักจะค้นหาผ่านเว็บ OPAC ผู้ใช้มีความเห็นเกี่ยวกับระยะเวลาเปิด – ปิดห้องสมุด ในช่วงวันจันทร์ – ศุกร์ อยู่ในช่วงเวลาที่เหมาะสมและต้องการให้ขยายช่วงเวลาเปิดบริการในช่วงสอบปลายภาคเรียน ห้องสมุดมีทรัพยากรสารสนเทศที่เพียงพอต่อความต้องการ สำหรับความพึงพอใจในบริการด้านต่าง ๆ เช่น การยืม – คืน การจอง อัตราค่าปรับ อยู่ในระดับปานกลาง

มนัญชยา ทองสีมา (2548) ศึกษาเรื่อง ความต้องการของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดกลางสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง พบว่า ผู้ใช้บริการมีความต้องการใช้บริการสำนักหอสมุดกลาง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งด้านที่มีความต้องการสูงสุดคือ ด้านบุคลากร รองลงมาคือ ด้านทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุด ด้านบริการ ด้านครุภัณฑ์ และด้านอาคารสถานที่ตามลำดับ

สิทธิชัย ลำธารทรัพย์ (2548) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการใช้ห้องสมุดคุณหญิงหลงอรรถกระวีสุนทร ของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า วัตถุประสงค์ในการเข้าใช้ห้องสมุดเพื่อใช้บริการยืม – คืน หนังสือมากที่สุด ซึ่งความถี่ในการเข้าใช้คือ สัปดาห์ละ 1 – 3 ครั้ง ในช่วงค่ำ (19.00 – 22.30 น.) ในวันจันทร์ – ศุกร์ และช่วงเย็น (16.00 – ห้องสมุดปิด) ในวันเสาร์ – อาทิตย์ นักศึกษาเห็นว่าห้องสมุดมี

ความสำคัญต่อการศึกษาของนักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยมากที่สุด ส่วนความรู้ในการใช้ห้องสมุด
อยู่ในระดับปานกลางและสามารถใช้โปรแกรมสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศ OPAC ได้ในระดับมาก
สารสนเทศที่ใช้มากที่สุดคือ ตำราภาษาไทยและหนังสือพิมพ์ ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการใช้ห้องสมุดคือ
จำนวนโต๊ะที่นั่งไม่เพียงพอ รวมทั้งจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ Internet และสืบค้นฐานข้อมูล Online
ไม่เพียงพอ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความต้องการของนักศึกษาในหอบรรณสารสนเทศ

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการและปัญหาการของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในหอบรรณสารสนเทศ

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาบริการของหอบรรณสารสนเทศ ซึ่งดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1-4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี ปีการศึกษา 2551 จำนวน 1,988 คน (งานทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี, 2551) กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของยามาเน่ (ณรงค์ โพธิ์พฤกษานันท์, 2551:175) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 333 คน และคำนวณสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนนักศึกษา ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามคณะ

คณะ	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	1,066	178
ศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ	922	155
รวม	1,988	333

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการใช้บริการของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 3 ความต้องการในหอบรรณสารสนเทศของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ปัญหาในหอบรรณสารสนเทศของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

โดยมีขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลเพื่อสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการใช้บริการห้องสมุด จากเอกสารและงานวิจัย ทั้งนี้เพื่อนำมากำหนดเป็นข้อคำถามในแบบสอบถาม
2. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วไปให้ที่ปรึกษาตรวจสอบเนื้อหา
3. นำแบบสอบถามมาแก้ไขและปรับปรุงเพื่อความสมบูรณ์ จากนั้นนำแบบสอบถามไปสู่กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

3. วิธีการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้มอบหมายให้นักศึกษาเป็นผู้แจกและเก็บแบบสอบถาม เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2551 โดยแจกแบบสอบถามที่หอบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี จากนักศึกษาที่เข้าใช้บริการและรอรับคืนแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลกลับคืนมา เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2551 จากแบบสอบถามที่แจกไปทั้งหมด 333 ชุด ได้กลับคืนมา 333 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สำหรับข้อมูลแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และตอนที่ 2 พฤติกรรมการใช้บริการของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้สำหรับข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 3 ความต้องการในหอบรรณสารสนเทศ และตอนที่ 4 ปัญหาในหอบรรณสารสนเทศ เป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยนำมาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยให้ค่าน้ำหนักคะแนนแต่ละระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535 : 99-100) ดังนี้

ระดับ		ค่าน้ำหนัก
มากที่สุด	ให้ค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ	5
มาก	ให้ค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ	4
ปานกลาง	ให้ค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ	3
น้อย	ให้ค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ	2
น้อยที่สุด	ให้ค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ	1

จากนั้นนำค่าคะแนนที่ได้ไปหาค่าเฉลี่ย และนำค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยถือเกณฑ์แปลผลความหมายของค่าเฉลี่ยเป็นรายด้านและรายข้อ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535 : 99-100) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00	หมายความว่า	มีความต้องการ/ปัญหามากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50	หมายความว่า	มีความต้องการ/ ปัญหา
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50	หมายความว่า	มีความต้องการ/ ปัญหาปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50	หมายความว่า	มีความต้องการ/ ปัญหาน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50	หมายความว่า	มีความต้องการ/ ปัญหาน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิจัยเรื่อง ความต้องการของนักศึกษาในหอพรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัย โดยการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลที่ได้จากแบบสอบถามตามลำดับ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	ขนาดตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้นำเสนอข้อมูลออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ คณะ ชั้นปี

โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบความเรียง (ตาราง 4.1)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้บริการ โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบความเรียง (ตาราง 4.2-4.3)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการในหอพรรณสารสนเทศ โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบความเรียง (ตาราง 4.4)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในหอพรรณสารสนเทศ โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบความเรียง (ตาราง 4.5-4.11)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ คณะ และชั้นปีที่ศึกษา

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n=333)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	89	26.7
หญิง	244	73.3
คณะ		
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	178	53.5
คณะศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ	155	46.5
ชั้นปีที่ศึกษา		
ชั้นปี 1	82	24.6
ชั้นปี 2	105	31.5
ชั้นปี 3	66	19.9
ชั้นปี 4	80	24.0

จากตาราง 4.1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นนักศึกษาเพศหญิง จำนวน 244 คน (ร้อยละ 73.3) มากกว่าเพศชาย จำนวน 89 คน (ร้อยละ 26.7) เป็นนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม จำนวน 178 คน (ร้อยละ 53.5) มากกว่านักศึกษาคณะศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ จำนวน 155 คน (ร้อยละ 46.5) และเป็นนักศึกษาชั้นปี 2 มากที่สุด จำนวน 105 คน (ร้อยละ 31.5) รองลงมาคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 82 คน (ร้อยละ 24.6) นักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 80 คน (ร้อยละ 24.0) และเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 น้อยที่สุด จำนวน 66 คน (ร้อยละ 19.9) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการใช้บริการของนักศึกษา

ตาราง 4.2 พฤติกรรมการใช้บริการของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความถี่ในการใช้

พฤติกรรมการใช้บริการ	จำนวน	ร้อยละ
ความถี่ในการใช้		
ทุกวัน	53	15.9
1-3 ครั้ง/สัปดาห์	228	68.5
เดือนละครั้ง	43	12.9
ไม่เคยเข้าใช้	-	-
อื่นๆ (4-5 ครั้ง/สัปดาห์, เมื่อต้องการหนังสือเรียน, เมื่อมี เวลาว่าง, เมื่อต้องการทำรายงาน, ปีละ 3 ครั้ง)	9	2.7
รวม	333	100

จากตาราง 4.2 นักศึกษาทุกคนเข้าใช้บริการห้องสมุด โดยส่วนมากใช้บริการ 1-3 ครั้ง/สัปดาห์ จำนวน 228 คน (ร้อยละ 68.5) รองลงมาคือ ทุกวัน จำนวน 53 คน (ร้อยละ 15.9) เดือนละครั้ง จำนวน 43 คน (ร้อยละ 12.9) และมีความถี่ในการเข้าใช้บริการห้องสมุดแบบอื่น (4-5 ครั้ง/สัปดาห์ เมื่อต้องการหนังสือเรียน เมื่อมีเวลาว่าง เมื่อต้องการทำรายงาน และปีละ 3 ครั้ง) จำนวน 9 คน(ร้อยละ 2.7) ตามลำดับ

ตาราง 4.3 พฤติกรรมการใช้บริการของนักศึกษา จำแนกตามช่วงเวลาที่ใช้

วัตถุประสงค์ในการเข้า วิธีการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศ และวิธีเรียนรู้การให้บริการ

พฤติกรรมการใช้บริการ	จำนวน (n=333)	ร้อยละ
ช่วงเวลาที่ใช้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ช่วงเช้า (8.30 น.-12.00 น.)	81	24.3
ช่วงกลางวัน (12.00 น.-13.00 น.)	178	53.5
ช่วงบ่าย (13.00 น.-16.30 น.)	211	63.4
ช่วงเย็น-ค่ำ (16.30 น.-19.30 น.)	58	17.4
ช่วงวันหยุด เสาร์- อาทิตย์	69	20.7
วัตถุประสงค์ในการเข้าใช้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เพื่อค้นคว้าข้อมูล	253	76.0
เพื่อพิมพ์ — คณิต ทรัพยากรสารสนเทศ	241	72.4
เพื่อติดตามข่าวสาร	96	28.9
เพื่อทำรายงาน	130	39.0
อื่นๆ (เพื่อความบันเทิง, เพื่ออ่านหนังสือเตรียมสอบ)	15	4.5
วิธีการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศ		
สืบค้นจากคอมพิวเตอร์	143	42.9
ค้นหาที่ชั้น	177	53.2
สอบถามเจ้าหน้าที่ / บรรณารักษ์	10	3.0
สอบถามจากเพื่อนๆ	3	0.9
วิธีการเรียนรู้การให้บริการ		
การปฐมนิเทศ	81	24.3
การเรียนรู้ด้วยตนเอง	186	55.9
การเรียนรู้จากเพื่อนๆ แนะนำ	45	13.5
การอ่านคู่มือและแผ่นพับการใช้ห้องสมุด	6	1.8
การแนะนำของเจ้าหน้าที่ / บรรณารักษ์	15	4.5

จากตาราง 4.3 พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีช่วงเวลาที่ใช้บริการ คือ ช่วงบ่าย (13.00 น.-16.30 น.) มากที่สุด (ร้อยละ 63.4) รองลงมาคือ ช่วงกลางวัน (12.00 น.-13.00 น.) (ร้อยละ 53.5) และมีช่วงเวลาในการใช้ คือ ช่วงเย็น-ค่ำ (16.30 น.-19.30 น.) น้อยที่สุด (ร้อยละ 17.4) ตามลำดับ

นักศึกษาส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการใช้เพื่อค้นคว้าข้อมูลมากที่สุด (ร้อยละ 76.0) รองลงมาคือ เพื่อพิมพ์ – คัด ทรรศการสารสนเทศ (ร้อยละ 72.4) และมีวัตถุประสงค์อื่นๆ (เพื่อความบันเทิง, เพื่ออ่านหนังสือเตรียมสอบ) น้อยที่สุด (ร้อยละ 4.5) ตามลำดับ

นักศึกษาส่วนใหญ่มีวิธีการสืบค้นทรรศการสารสนเทศโดยใช้วิธีการค้นหาที่ชันมากที่สุด (ร้อยละ 53.2) รองลงมา คือ สืบค้นจากคอมพิวเตอร์ (ร้อยละ 42.9) และใช้วิธีการสอบถามจากเพื่อนๆ น้อยที่สุด (ร้อยละ 0.9) ตามลำดับ

นักศึกษาส่วนใหญ่มีวิธีการเรียนรู้การใช้บริการโดยการเรียนรู้ด้วยตนเองมากที่สุด (ร้อยละ 55.9) รองลงมาคือเรียนรู้จากการปฐมนิเทศ (ร้อยละ 24.3) และเรียนรู้จากการอ่านคู่มือและแผ่นพับการใช้ห้องสมุดน้อยที่สุด (ร้อยละ 1.8) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ความต้องการของนักศึกษาในหอบรรณสารสนเทศ

ตาราง 4.4 ระดับความต้องการของนักศึกษาในหอบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี

ความต้องการ	n	ระดับความต้องการ		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านอาคารสถานที่				
1. การจัดพื้นที่สำหรับการนั่งอ่าน	333	3.88	0.772	มาก
2. การควบคุมอุณหภูมิและการระบายอากาศที่เหมาะสม	333	3.68	0.841	มาก
3. การจัดแสงสว่างให้เพียงพอ	333	3.86	0.856	มาก
4. การจัดพื้นที่สำหรับถ่ายเอกสาร	330	3.07	1.319	ปานกลาง
5. การจัดพื้นที่สำหรับบริการอาหารว่างและเครื่องดื่ม	332	2.89	1.242	ปานกลาง
6. การจัดให้มีป้ายบอกทางสถานที่ส่วนต่างๆ	330	3.32	1.079	ปานกลาง

ตาราง 4.4 (ต่อ)

ความต้องการ	n	ระดับความต้องการ		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านครุภัณฑ์				
1. จำนวนที่นั่งอ่าน	331	3.67	0.945	มาก
2. จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับยืม-คืน	333	3.24	1.218	ปานกลาง
3. จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับสืบค้น OPAC	333	3.17	1.225	ปานกลาง
4. จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ Internet	333	3.20	1.323	ปานกลาง
5. จำนวนอุปกรณ์โสตทัศนวัสดุ เช่น เครื่อง เล่นซีดี	333	3.08	1.111	ปานกลาง
ด้านบริการ				
1. การให้บริการยืม-คืน	330	3.81	0.872	มาก
2. การให้บริการสืบค้นสารสนเทศออนไลน์ OPAC	332	3.46	0.943	ปานกลาง
3. การให้บริการตอบคำถามและช่วยการ ค้นคว้า	331	3.49	0.922	ปานกลาง
4. การให้บริการยืมระหว่างห้องสมุด	331	3.53	0.925	มาก
5. การให้บริการจองหนังสือ	331	3.41	0.954	ปานกลาง
6. การให้บริการหนังสือสำรอง	330	3.39	1.008	ปานกลาง
7. การให้บริการโสตทัศนวัสดุ	331	3.33	0.913	ปานกลาง
ด้านทรัพยากรสารสนเทศ				
1. หนังสือตำราวิชาการภาษาไทย	332	3.62	1.002	มาก
2. หนังสือตำราวิชาการภาษาต่างประเทศ	332	3.61	0.988	มาก
3. หนังสือทั่วไป	331	3.77	0.997	มาก
4. หนังสืออ้างอิง เช่น พจนานุกรม	332	3.55	0.953	มาก
5. วารสารวิชาการภาษาไทย	332	3.61	0.979	มาก
6. วารสารวิชาการภาษาต่างประเทศ	332	3.52	0.975	มาก
7. วารสารทั่วไปบันเทิง	331	3.42	1.062	ปานกลาง
8. นวนิยายเรื่องสั้น	332	3.49	1.015	ปานกลาง

ตาราง 4.4 (ต่อ)

ความต้องการ	n	ระดับความต้องการ		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ
9. หนังสือพิมพ์	332	3.80	0.978	มาก
10. จุลสาร	331	3.49	0.961	ปานกลาง
11. วิทยานิพนธ์และรายงานการวิจัย	331	3.63	1.013	มาก
12. Project ของนักศึกษา	331	3.61	1.031	มาก
13. สิ่งพิมพ์รัฐบาล	332	3.52	1.003	มาก
14. สื่อโสตทัศนวัสดุ เช่น CD, DVD	332	3.48	1.003	ปานกลาง
15. สิ่งพิมพ์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	332	3.51	1.027	มาก
16. ราชกิจจานุเบกษา	332	3.42	0.951	ปานกลาง
17. สิ่งพิมพ์ภาคใต้	332	3.42	1.035	ปานกลาง
ด้านบุคลากร				
1. มีบุคลากรสำหรับบริการตอบคำถามและ ช่วยการค้นคว้า	326	3.48	0.973	ปานกลาง
2. การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	331	3.76	0.983	มาก
3. การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น	331	3.61	0.955	มาก
4. การแนะนำบริการต่างๆ	331	3.64	1.006	มาก
โดยรวม	331	3.49	1.009	ปานกลาง

จากตาราง 4.4 พบว่า นักศึกษามีความต้องการโดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.49$) จำแนกเป็นระดับความต้องการ ได้ดังนี้

ความต้องการระดับมาก ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ มี 3 ข้อ คือ การจัดพื้นที่สำหรับการนั่งอ่าน ($\bar{X}=3.88$) การจัดแสงสว่างให้เพียงพอ ($\bar{X}=3.86$) และการควบคุมอุณหภูมิและการระบายอากาศที่เหมาะสม ($\bar{X}=3.68$) ด้านครุภัณฑ์ มี 1 ข้อ คือ จำนวนที่นั่งอ่าน ($\bar{X}=3.67$) ด้านบริการ มี 2 ข้อ คือ การให้บริการยืม-คืน ($\bar{X}=3.81$) การให้บริการยืมระหว่างห้องสมุด ($\bar{X}=3.53$) ด้านทรัพยากรสารสนเทศ มี 11 ข้อ คือ หนังสือพิมพ์ ($\bar{X}=3.80$) หนังสือทั่วไป ($\bar{X}=3.77$) วิทยานิพนธ์และรายงานการวิจัย ($\bar{X}=3.63$) หนังสือตำราวิชาการภาษาไทย ($\bar{X}=3.62$) หนังสือตำราวิชาการภาษาต่างประเทศ ($\bar{X}=3.61$) วารสารวิชาการภาษาไทย ($\bar{X}=3.61$) Project ของนักศึกษา ($\bar{X}=3.61$) หนังสืออ้างอิง เช่น พจนานุกรม ($\bar{X}=3.55$) วารสารวิชาการภาษาต่างประเทศ ($\bar{X}=3.52$) สิ่งพิมพ์รัฐบาล ($\bar{X}=3.52$) และ

สิ่งพิมพ์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ($\bar{X}=3.51$) ด้านบุคลากร มี 3 ข้อ คือ การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ($\bar{X}=3.76$) การแนะนำบริการต่างๆ ($\bar{X}=3.64$) และการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ($\bar{X}=3.61$)

ความต้องการระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ มี 3 ข้อ คือ การจัดให้มีป้ายบอกทางสถานที่ส่วนต่างๆ ($\bar{X}=3.33$) การจัดพื้นที่สำหรับถ่ายเอกสาร ($\bar{X}=3.07$) และการจัดพื้นที่สำหรับบริการอาหารว่างและเครื่องดื่ม ($\bar{X}=2.89$) ด้านครุภัณฑ์ มี 4 ข้อ คือ จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับยืม-คืน ($\bar{X}=3.24$) จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ Internet ($\bar{X}=3.20$) จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับสืบค้น OPAC ($\bar{X}=3.17$) และจำนวนอุปกรณ์โสตทัศนวัสดุ เช่น เครื่องเล่นซีดี ($\bar{X}=3.08$) ด้านบริการ มี 5 ข้อ คือ การให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ($\bar{X}=3.49$) การให้บริการสืบค้นสารสนเทศออนไลน์ OPAC ($\bar{X}=3.46$) การให้บริการจองหนังสือ ($\bar{X}=3.41$) การให้บริการหนังสือสำรอง ($\bar{X}=3.39$) และการให้บริการโสตทัศนวัสดุ ($\bar{X}=3.33$) ด้านทรัพยากรสารสนเทศ มี 6 ข้อ คือ นวนิยาย เรื่องสั้น ($\bar{X}=3.49$) จุลสาร ($\bar{X}=3.49$) สื่อโสตทัศนวัสดุ เช่น CD, DVD ($\bar{X}=3.48$) ราชกิจจานุเบกษา ($\bar{X}=3.42$) วารสารทั่วไป บันเทิง ($\bar{X}=3.42$) และสิ่งพิมพ์ภาคใต้ ($\bar{X}=3.42$) ด้านบุคลากร มี 1 ข้อ คือ มีบุคลากรให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า

ตอนที่ 4 ปัญหาของนักศึกษาในหอบรรณสารสนเทศ

ตาราง 4.5 ระดับปัญหาของนักศึกษาในหอบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี

ปัญหา	n	ระดับความต้องการ		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. เวลาเปิด-ปิด บริการ	330	3.31	1.033	ปานกลาง
2. จำนวนสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการ	332	3.48	0.944	ปานกลาง
3. การจัดเรียงทรัพยากรสารสนเทศบนชั้น	331	3.36	0.947	ปานกลาง
4. การยืม-คืน-ชำระค่าปรับ อัตโนมัติ	331	3.28	1.013	ปานกลาง
5. การสืบค้นสารสนเทศออนไลน์OPAC	332	3.19	0.964	ปานกลาง
6. ความรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด	331	3.23	0.970	ปานกลาง
7. ระบบการจัดเก็บสารสนเทศ	332	3.24	0.944	ปานกลาง
8. จำนวนบุคลากรที่ให้บริการ	332	3.26	0.976	ปานกลาง
โดยรวม	331	3.29	0.973	ปานกลาง

จากตาราง 4.5 พบว่า นักศึกษามีปัญหาโดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับได้ดังนี้ จำนวนทรัพยากรสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการ ($\bar{X}=3.48$) การจัดเรียงทรัพยากรสารสนเทศบนชั้น ($\bar{X}=3.36$) เวลาเปิด-ปิด บริการ ($\bar{X}=3.31$) การยืม-คืน-ชำระค่าปรับ อัตโนมัติ ($\bar{X}=3.28$) จำนวนบุคลากรที่ให้บริการ ($\bar{X}=3.26$) ระบบการจัดเก็บสารสนเทศ ($\bar{X}=3.24$) ความรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด ($\bar{X}=3.23$) และมีปัญหาในการสืบค้นสารสนเทศออนไลน์ OPAC น้อยที่สุด ($\bar{X}=3.19$)

	ชาย			หญิง		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านอาคารสถานที่						
1. การจัดพื้นที่สำหรับการนั่งอ่าน	3.99	0.790	มาก	3.84	0.763	มาก
2. การควบคุมอุณหภูมิและการระบายอากาศที่เหมาะสม	3.73	0.809	มาก	3.66	0.853	มาก
3. การจัดแสงสว่างให้เพียงพอ	3.93	0.915	มาก	3.83	0.833	มาก
4. การจัดพื้นที่สำหรับถ่ายเอกสาร	3.07	1.283	ปานกลาง	3.07	1.334	ปานกลาง
5. การจัดพื้นที่สำหรับบริการอาหารว่างและเครื่องดื่ม	3.06	1.334	ปานกลาง	2.83	1.205	ปานกลาง
6. การจัดให้มีป้ายบอกสถานที่ส่วนต่างๆ	3.49	1.093	ปานกลาง	3.25	1.069	ปานกลาง
ด้านครุภัณฑ์						
1. จำนวนที่นั่งอ่าน	3.77	0.931	มาก	3.64	0.949	มาก
2. จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับยืม-คืน	3.44	1.215	ปานกลาง	3.17	1.214	ปานกลาง
3. จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับสืบค้น OPAC	3.30	1.228	ปานกลาง	3.12	1.223	ปานกลาง
4. จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ Internet	3.40	1.312	ปานกลาง	3.13	1.323	ปานกลาง
5. จำนวนอุปกรณ์โสตทัศนวัสดุ เช่น เครื่องเล่นซีดี	3.21	1.092	ปานกลาง	3.04	1.116	ปานกลาง
ด้านบริการ						
1. การให้บริการยืม-คืน	4.00	0.917	มาก	3.74	0.847	มาก
2. การให้บริการสืบค้นสารสนเทศออนไลน์ OPAC	3.65	0.943	มาก	3.39	0.936	ปานกลาง
3. การให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า	3.64	0.908	มาก	3.43	0.923	ปานกลาง
4. การให้บริการยืมระหว่างห้องสมุด	3.69	0.949	มาก	3.47	0.912	ปานกลาง
5. การให้บริการจองหนังสือ	3.55	0.965	มาก	3.36	0.946	ปานกลาง

ตาราง 4.6 (ต่อ)

	ชาย			หญิง		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านบริการ (ต่อ)						
6. การให้บริการหนังสือสำรอง	3.51	0.893	มาก	3.34	1.046	ปานกลาง
7. การให้บริการโสตทัศนวัสดุ	3.38	0.873	ปานกลาง	3.31	0.928	ปานกลาง
ด้านทรัพยากรสารสนเทศ						
1. หนังสือ ตำราวิชาการภาษาไทย	3.80	1.036	มาก	3.55	0.984	มาก
2. หนังสือ ตำราวิชาการภาษาต่างประเทศ	3.69	1.007	มาก	3.58	0.981	มาก
3. หนังสือทั่วไป	3.96	0.928	มาก	3.70	0.987	มาก
4. หนังสืออ้างอิง เช่น พจนานุกรม	3.53	0.930	มาก	3.55	0.962	มาก
5. วารสารวิชาการภาษาไทย	3.65	0.990	มาก	3.59	0.976	มาก
6. วารสารวิชาการภาษาต่างประเทศ	3.53	0.990	มาก	3.52	0.972	มาก
7. วารสารทั่วไป บันเทิง	3.26	1.133	ปานกลาง	3.48	1.031	ปานกลาง
8. นวนิยาย เรื่องสั้น	3.46	0.966	ปานกลาง	3.51	1.034	มาก
9. หนังสือพิมพ์	3.89	0.994	มาก	3.77	0.973	มาก
10. จุลสาร	3.55	0.989	มาก	3.46	0.951	ปานกลาง
11. วิทยานิพนธ์และรายงานการวิจัย	3.64	1.074	มาก	3.63	0.993	มาก
12. Project ของนักศึกษา	3.67	1.053	มาก	3.59	1.024	มาก
13. สิ่งพิมพ์รัฐบาล	3.45	1.077	ปานกลาง	3.54	0.976	มาก
14. สื่อโสตทัศนวัสดุ เช่น CD, DVD	3.46	1.023	ปานกลาง	3.49	0.997	ปานกลาง
15. สิ่งพิมพ์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	3.39	1.062	ปานกลาง	3.55	1.013	มาก

	ชาย			หญิง		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านทรัพยากรสารสนเทศ (ต่อ)						
16. ราชกิจจานุเบกษา	3.39	0.961	ปานกลาง	3.44	0.949	ปานกลาง
17. สิ่งพิมพ์ภาคใต้	3.40	1.115	ปานกลาง	3.42	1.007	ปานกลาง
ด้านบุคลากร						
1. มีบุคลากรสำหรับบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า	3.70	0.912	มาก	3.40	0.984	ปานกลาง
2. การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	3.94	0.896	มาก	3.69	1.006	มาก
3. การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น	3.64	0.932	มาก	3.60	0.965	มาก
4. การแนะนำบริการต่างๆ	3.71	1.014	มาก	3.62	1.004	มาก

จากตาราง 4.6 พบว่า รายการที่นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีความต้องการระดับมาก ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ (การจัดพื้นที่สำหรับการนั่งอ่าน, การควบคุมอุณหภูมิและการระบายอากาศที่เหมาะสม, การจัดแสงสว่างให้เพียงพอ) ด้านครุภัณฑ์ (จำนวนที่นั่งอ่าน) ด้านบริการ (ให้บริการยืม-คืน, การให้บริการสืบค้นสารสนเทศออนไลน์ OPAC, การให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า, การให้บริการยืมระหว่างห้องสมุด, การให้บริการจองหนังสือ, การให้บริการหนังสือสำรอง) ด้านทรัพยากรสารสนเทศ (หนังสือ ตำราวิชาการภาษาไทย, หนังสือ ตำราวิชาการภาษาต่างประเทศ, หนังสือทั่วไป, หนังสืออ้างอิง เช่น พจนานุกรม, วารสารวิชาการภาษาไทย, วารสารวิชาการภาษาต่างประเทศ, นวนิยาย เรื่องสั้น, หนังสือพิมพ์, จุลสาร, สิ่งพิมพ์รัฐบาล, สิ่งพิมพ์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยานิพนธ์และรายงานการวิจัย, Project ของนักศึกษา) ด้านบุคลากร (มีบุคลากรสำหรับบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า, การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี, การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น การแนะนำบริการต่างๆ) รายการที่นักศึกษาชายมีความต้องการระดับมาก ในขณะที่นักศึกษาหญิงมีความต้องการระดับปานกลาง ได้แก่ การให้บริการสืบค้นสารสนเทศออนไลน์ OPAC การให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า การให้บริการยืมระหว่างห้องสมุด การให้บริการจองหนังสือ การให้บริการหนังสือสำรอง จุลสาร มีบุคลากรสำหรับบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ส่วนรายการที่นักศึกษาหญิงมีความต้องการระดับมาก ในขณะที่นักศึกษาชายมีความต้องการระดับปานกลาง ได้แก่ นวนิยาย เรื่องสั้น สิ่งพิมพ์รัฐบาล สิ่งพิมพ์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ส่วนรายการที่เหลือมีความต้องการระดับที่เหมือนกัน

ตาราง 4.7 ระดับความต้องการของนักศึกษาในหอบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี จำแนกตามคณะ

	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม			ศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านอาคารสถานที่						
1. การจัดพื้นที่สำหรับการนั่งอ่าน	3.98	0.792	มาก	3.75	0.733	มาก
2. การควบคุมอุณหภูมิและการระบายอากาศที่เหมาะสม	3.75	0.887	มาก	3.59	0.779	มาก
3. การจัดแสงสว่างให้เพียงพอ	3.95	0.865	มาก	3.75	0.834	มาก
4. การจัดพื้นที่สำหรับถ่ายเอกสาร	3.14	1.353	ปานกลาง	2.99	1.279	ปานกลาง
5. การจัดพื้นที่สำหรับบริการอาหารว่างและเครื่องดื่ม	2.99	1.302	ปานกลาง	2.77	1.163	ปานกลาง
6. การจัดให้มีป้ายบอกสถานที่ส่วนต่างๆ	3.45	1.120	ปานกลาง	3.16	1.011	ปานกลาง
ด้านครุภัณฑ์						
1. จำนวนที่นั่งอ่าน	3.74	0.948	มาก	3.60	0.939	มาก
2. จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับยืม-คืน	3.36	1.200	ปานกลาง	3.10	1.228	ปานกลาง
3. จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับสืบค้น OPAC	3.29	1.250	ปานกลาง	3.03	1.187	ปานกลาง
4. จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ Internet	3.35	1.350	ปานกลาง	3.03	1.274	ปานกลาง
5. จำนวนอุปกรณ์โสตทัศนวัสดุ เช่น เครื่องเล่นซีดี	3.21	1.118	ปานกลาง	2.94	1.089	ปานกลาง
ด้านบริการ						
1. การให้บริการยืม-คืน	3.96	0.885	มาก	3.64	0.826	มาก
2. การให้บริการสืบค้นสารสนเทศออนไลน์ OPAC	3.57	0.991	มาก	3.34	0.872	ปานกลาง
3. การให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า	3.58	0.951	มาก	3.38	0.880	ปานกลาง
4. การให้บริการยืมระหว่างห้องสมุด	3.66	0.922	มาก	3.37	0.907	ปานกลาง
5. การให้บริการจองหนังสือ	3.47	0.983	ปานกลาง	3.34	0.916	ปานกลาง

ตาราง 4.7 (ต่อ)

	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม			ศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านบริการ (ต่อ)						
6. การให้บริการหนังสือสำรอง	3.44	1.008	ปานกลาง	3.32	1.007	ปานกลาง
7. การให้บริการโสตทัศนวัสดุ	3.42	0.951	ปานกลาง	3.23	0.860	ปานกลาง
ด้านทรัพยากรสารสนเทศ						
1. หนังสือ ตำราวิชาการภาษาไทย	3.66	1.053	มาก	3.57	0.942	มาก
2. หนังสือ ตำราวิชาการภาษาต่างประเทศ	3.69	1.004	มาก	3.53	0.965	มาก
3. หนังสือทั่วไป	3.80	1.002	มาก	3.73	0.950	มาก
4. หนังสืออ้างอิง เช่น พจนานุกรม	3.58	0.954	มาก	3.50	0.951	มาก
5. วารสารวิชาการภาษาไทย	3.60	1.038	มาก	3.62	0.908	มาก
6. วารสารวิชาการภาษาต่างประเทศ	3.58	0.960	มาก	3.45	0.990	ปานกลาง
7. วารสารทั่วไป บันเทิง	3.39	1.146	ปานกลาง	3.44	0.959	ปานกลาง
8. นวนิยาย เรื่องสั้น	3.54	1.085	มาก	3.44	0.929	ปานกลาง
9. หนังสือพิมพ์	3.83	1.055	มาก	3.77	0.884	มาก
10. จุลสาร	3.58	0.995	มาก	3.38	0.911	ปานกลาง
11. วิทยานิพนธ์และรายงานการวิจัย	3.71	1.083	มาก	3.55	0.922	มาก
12. Project ของนักศึกษา	3.67	1.075	มาก	3.55	0.977	มาก
13. สิ่งพิมพ์รัฐบาล	3.57	1.067	มาก	3.46	0.923	ปานกลาง
14. สื่อโสตทัศนวัสดุ เช่น CD, DVD	3.54	1.074	มาก	3.42	0.913	ปานกลาง
15. สิ่งพิมพ์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	3.56	1.110	มาก	3.45	0.922	ปานกลาง

ตาราง 4.7 (ต่อ)

	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม			ศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านทรัพยากรสารสนเทศ (ต่อ)						
16. ราชกิจจานุเบกษา	3.48	1.021	ปานกลาง	3.36	0.861	ปานกลาง
17. สิ่งพิมพ์ภาคใต้	3.49	1.111	ปานกลาง	3.34	0.937	ปานกลาง
ด้านบุคลากร						
1. มีบุคลากรสำหรับบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า	3.58	1.000	มาก	3.37	0.931	ปานกลาง
2. การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	3.82	1.012	มาก	3.69	0.946	มาก
3. การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น	3.63	0.993	มาก	3.58	0.913	มาก
4. การแนะนำบริการต่างๆ	3.66	1.060	มาก	3.62	0.943	มาก

จากตาราง 4.7 พบว่า รายการที่นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม และนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ มีความต้องการระดับมาก ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ (การจัดพื้นที่สำหรับการนั่งอ่าน, การควบคุมและการระบายอากาศที่เหมาะสม, การจัดแสงสว่างให้เพียงพอ) ด้านครุภัณฑ์ (จำนวนที่นั่งอ่าน) ด้านบริการ (การให้บริการยืม-คืน, การให้บริการสืบค้นสารสนเทศออนไลน์ OPAC, การให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า, การให้บริการยืมระหว่างห้องสมุด) ด้านทรัพยากรสารสนเทศ (หนังสือ ตำรา วิชาการภาษาไทย, หนังสือ ตำราวิชาการภาษาต่างประเทศ, หนังสือทั่วไป, หนังสืออ้างอิง เช่น พจนานุกรม, วารสารวิชาการภาษาไทย, วารสารวิชาการภาษาต่างประเทศ, นวนิยาย เรื่องสั้น, หนังสือพิมพ์, จุลสาร, วิทยานิพนธ์และรายงานการวิจัย, Project ของนักศึกษา, สิ่งพิมพ์รัฐบาล, สื่อโสตทัศนวัสดุ เช่น CD, DVD, สิ่งพิมพ์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์) ด้านบุคลากร (มีบุคลากรสำหรับบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า, การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี, การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น, การแนะนำบริการต่างๆ) รายการที่นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรมมีความต้องการระดับมาก ในขณะที่นักศึกษาคณะศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการมีความต้องการระดับปานกลาง ได้แก่ การให้บริการสืบค้นสารสนเทศออนไลน์, การให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า, การให้บริการยืมระหว่างห้องสมุด, วารสารวิชาการภาษาต่างประเทศ, จุลสาร, สิ่งพิมพ์รัฐบาล, สื่อโสตทัศนวัสดุ เช่น CD, DVD, สิ่งพิมพ์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, มีบุคลากรสำหรับบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า ส่วนรายการที่เหลือมีความต้องการระดับที่เหมือนกัน

ตาราง 4.8 ระดับความต้องการของนักศึกษาในหอบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี จำแนกตามชั้นปี

	ปี 1			ปี 2			ปี 3			ปี 4		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านอาคารสถานที่												
1. การจัดพื้นที่สำหรับบริการนั่งอ่าน	4.04	0.765	มาก	3.68	0.791	มาก	3.59	0.764	มาก	4.21	0.688	มาก
2. การควบคุมอุณหภูมิและการระบายอากาศที่เหมาะสม	3.93	0.782	มาก	3.49	0.833	ปานกลาง	3.35	0.868	ปานกลาง	3.95	0.727	มาก
3. การจัดแสงสว่างให้เพียงพอ	4.02	0.769	มาก	3.70	0.889	มาก	3.67	0.829	มาก	4.05	0.855	มาก
4. การจัดพื้นที่สำหรับถ่ายเอกสาร	3.15	1.371	ปานกลาง	3.02	1.246	ปานกลาง	2.70	1.336	ปานกลาง	3.36	1.289	ปานกลาง
5. การจัดพื้นที่สำหรับบริการอาหารว่างและเครื่องดื่ม	3.07	1.225	ปานกลาง	2.79	1.149	ปานกลาง	2.33	1.219	น้อย	3.29	1.232	ปานกลาง
6. การจัดให้มีป้ายบอกทางสถานที่ส่วนต่างๆ	3.57	1.007	มาก	3.10	1.093	ปานกลาง	2.88	1.008	ปานกลาง	3.70	1.005	มาก
ด้านครุภัณฑ์												
1. จำนวนที่นั่งอ่าน	3.77	0.952	มาก	3.52	0.952	มาก	3.36	0.922	ปานกลาง	4.04	0.823	มาก
2. จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับยืม-คืน	3.34	1.114	ปานกลาง	3.01	1.290	ปานกลาง	2.71	1.092	ปานกลาง	3.88	1.036	มาก
3. จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับสืบค้น OPAC	3.23	1.103	ปานกลาง	2.95	1.304	ปานกลาง	2.71	1.120	ปานกลาง	3.76	1.094	มาก
4. จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ Internet	3.38	1.203	ปานกลาง	2.92	1.335	ปานกลาง	2.67	1.194	ปานกลาง	3.83	1.261	มาก
5. จำนวนอุปกรณ์ไอศตัทสนวัสดุ เช่น เครื่องเล่นซีดี	3.21	1.003	ปานกลาง	2.90	1.079	ปานกลาง	2.74	1.154	ปานกลาง	3.48	1.102	ปานกลาง
ด้านบริการ												
1. การให้บริการยืม-คืน	3.89	0.832	มาก	3.69	0.837	มาก	3.42	0.917	ปานกลาง	4.22	0.745	มาก
2. การให้บริการสืบค้นสารสนเทศออนไลน์ OPAC	3.56	0.803	มาก	3.23	0.988	ปานกลาง	3.15	0.881	ปานกลาง	3.91	0.889	มาก
3. การให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า	3.57	0.847	มาก	3.28	0.912	ปานกลาง	3.20	0.881	ปานกลาง	3.91	0.889	มาก
4. การให้บริการยืมระหว่างห้องสมุด	3.56	0.837	มาก	3.38	0.988	ปานกลาง	3.33	0.934	ปานกลาง	3.84	0.849	มาก
5. การให้บริการจองหนังสือ	3.46	0.881	ปานกลาง	3.26	1.014	ปานกลาง	3.18	0.893	ปานกลาง	3.75	0.907	มาก

ตาราง 4.8 (ต่อ)

	ปี 1			ปี 2			ปี 3			ปี 4		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านบริการ (ต่อ)												
6. การให้บริการหนังสือสำรอง	3.53	1.018	มาก	3.20	1.056	ปานกลาง	3.06	0.959	ปานกลาง	3.76	0.830	มาก
7. การให้บริการโสตทัศนวัสดุ	3.49	0.839	ปานกลาง	3.13	0.910	ปานกลาง	3.12	0.937	ปานกลาง	3.60	0.880	มาก
ด้านทรัพยากรสารสนเทศ												
1. หนังสือ ตำราวิชาการภาษาไทย	3.72	0.879	มาก	3.53	0.975	มาก	3.24	1.009	ปานกลาง	3.94	1.048	มาก
2. หนังสือ ตำราวิชาการภาษาต่างประเทศ	3.77	0.879	มาก	3.56	0.984	มาก	3.21	0.953	ปานกลาง	3.85	1.032	มาก
3. หนังสือทั่วไป	3.88	0.886	มาก	3.65	1.022	มาก	3.36	1.032	ปานกลาง	4.14	0.807	มาก
4. หนังสืออ้างอิง เช่น พจนานุกรม	3.73	0.876	มาก	3.49	0.965	ปานกลาง	3.15	0.949	ปานกลาง	3.75	0.921	มาก
5. วารสารวิชาการภาษาไทย	3.83	0.872	มาก	3.55	0.954	มาก	3.20	1.070	ปานกลาง	3.80	0.933	มาก
6. วารสารวิชาการภาษาต่างประเทศ	3.70	0.885	มาก	3.48	1.005	ปานกลาง	3.15	1.011	ปานกลาง	3.70	0.920	มาก
7. วารสารทั่วไป บันเทิง	3.71	1.024	มาก	3.37	1.019	ปานกลาง	3.24	0.946	ปานกลาง	3.33	1.199	ปานกลาง
8. นวนิยาย เรื่องสั้น	3.68	1.029	มาก	3.44	0.974	ปานกลาง	3.26	1.057	ปานกลาง	3.56	0.992	มาก
9. หนังสือพิมพ์	3.93	0.979	มาก	3.73	0.968	มาก	3.45	0.964	ปานกลาง	4.05	0.926	มาก
10. จุลสาร	3.63	0.949	มาก	3.44	0.901	ปานกลาง	3.15	0.972	ปานกลาง	3.66	0.980	มาก
11. วิทยานิพนธ์และรายงานการวิจัย	3.80	0.872	มาก	3.54	1.004	มาก	3.27	1.016	ปานกลาง	3.89	1.067	มาก
12. Project ของนักศึกษา	3.85	0.896	มาก	3.44	1.003	ปานกลาง	3.23	1.148	ปานกลาง	3.91	0.957	มาก
13. สิ่งพิมพ์รัฐบาล	3.73	0.903	มาก	3.52	0.955	มาก	3.15	1.099	ปานกลาง	3.60	1.014	มาก
14. สื่อโสตทัศนวัสดุ เช่น CD, DVD	3.72	0.985	มาก	3.30	0.974	ปานกลาง	3.17	0.938	ปานกลาง	3.75	1.000	มาก
15. สิ่งพิมพ์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	3.79	0.939	มาก	3.46	0.965	ปานกลาง	3.15	1.026	ปานกลาง	3.58	1.111	มาก

ตาราง 4.8 (ต่อ)

	ปี 1			ปี 2			ปี 3			ปี 4		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านทรัพยากรสารสนเทศ (ต่อ)												
16. ราชกิจจานุเบกษา	3.59	0.929	มาก	3.34	0.961	ปานกลาง	3.24	0.842	ปานกลาง	3.53	1.018	มาก
17. สิ่งพิมพ์ภาคใต้	3.63	1.048	มาก	3.26	0.975	ปานกลาง	3.21	0.953	ปานกลาง	3.58	1.111	มาก
ด้านบุคลากร												
1. มีบุคลากรให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า	3.63	0.884	มาก	3.26	1.047	ปานกลาง	3.14	0.924	ปานกลาง	3.92	0.797	มาก
2. การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	3.83	0.933	มาก	3.59	1.026	มาก	3.42	0.946	ปานกลาง	4.19	0.848	มาก
3. การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น	3.80	0.858	มาก	3.59	1.009	มาก	3.32	0.897	ปานกลาง	3.71	0.976	มาก
4. การแนะนำบริการต่างๆ	3.84	1.006	มาก	3.58	0.988	มาก	3.38	0.941	ปานกลาง	3.75	1.044	มาก

จากตาราง 4.8 พบว่า รายการนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีความต้องการระดับมาก ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ (การจัดพื้นที่สำหรับการนั่งอ่าน, การควบคุมอุณหภูมิและการระบายอากาศที่เหมาะสม, การจัดแสงสว่างให้เพียงพอ, การจัดให้มีป้ายบอกทางส่วนต่างๆ) ด้านครุภัณฑ์ (จำนวนที่นั่งอ่าน) ด้านบริการ (การให้บริการยืม-คืน, การให้บริการสืบค้นสารสนเทศออนไลน์ OPAC, การให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า, การให้บริการยืมระหว่างห้องสมุด, การให้บริการหนังสือสำรอง) ด้านทรัพยากรสารสนเทศและด้านบุคลากรทุกข้อ ส่วนรายการที่เหลือมีความต้องการระดับปานกลาง รายการที่นักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีความต้องการระดับมาก ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ (การจัดพื้นที่สำหรับการนั่งอ่าน, การจัดแสงสว่างให้เพียงพอ) ด้านครุภัณฑ์ (จำนวนที่นั่งอ่าน) ด้านบริการ (การให้บริการยืม-คืน) ด้านทรัพยากรสารสนเทศ ได้แก่ หนังสือ ตำราวิชาการภาษาไทย, หนังสือ ตำราวิชาการภาษาต่างประเทศ, หนังสือทั่วไป, วารสารวิชาการภาษาไทย, หนังสือพิมพ์, วิทยานิพนธ์และรายงานการวิจัย, สิ่งพิมพ์รัฐบาล) ด้านบุคลากร (การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี, การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น, การแนะนำบริการต่างๆ) ส่วนรายการที่เหลือมีความต้องการระดับปานกลาง รายการที่นักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีความต้องการระดับมาก ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ (การจัดพื้นที่สำหรับการนั่งอ่าน, การจัดแสงสว่างให้เพียงพอ) ส่วนรายการที่เหลือมีความต้องการระดับปานกลาง ยกเว้น การจัดพื้นที่สำหรับบริการอาหารว่างและเครื่องดื่ม มีความต้องการระดับน้อย นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ส่วนใหญ่มีความต้องการระดับมากทุกด้าน ยกเว้นบางรายการมีความต้องการระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ (การจัดพื้นที่สำหรับถ่ายเอกสาร, การจัดพื้นที่สำหรับบริการอาหารว่างและเครื่องดื่ม) ด้านครุภัณฑ์ (จำนวนอุปกรณ์โสตทัศนวัสดุ เช่น เครื่องเล่นซีดี) ด้านทรัพยากรสารสนเทศ (วารสารทั่วไป บันทึกลง)

ตาราง 4.9 ระดับปัญหาของนักศึกษาในหอบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี จำแนกตามเพศ

	ชาย			หญิง		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. เวลาเปิด-ปิด บริการ	3.38	1.222	ปานกลาง	3.29	0.957	ปานกลาง
2. จำนวนสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการ	3.63	0.993	มาก	3.43	0.922	ปานกลาง
3. การจัดเรียงทรัพยากรสารสนเทศบนชั้น	3.55	1.011	มาก	3.29	0.915	ปานกลาง
4. การยืม-คืน-ชำระค่าปรับ อัตโนมัติ	3.34	1.044	ปานกลาง	3.26	1.002	ปานกลาง
5. การสืบค้นสารสนเทศออนไลน์ OPAC	3.12	1.020	ปานกลาง	3.22	0.944	ปานกลาง
6. ความรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด	3.29	1.047	ปานกลาง	3.21	0.942	ปานกลาง
7. ระบบการจัดเก็บสารสนเทศ	3.27	0.974	ปานกลาง	3.23	0.935	ปานกลาง
8. จำนวนบุคลากรที่ให้บริการ	3.35	1.046	ปานกลาง	3.22	0.949	ปานกลาง

ตาราง 4.9 ปัญหาของนักศึกษาในหอบรรณสารสนเทศ จำแนกตามเพศ

พบว่า นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง ส่วนใหญ่มีปัญหาในระดับปานกลาง ยกเว้น เรื่อง จำนวนสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการ และการจัดเรียงทรัพยากรสารสนเทศบนชั้น นักศึกษาชายมีปัญหาในระดับมาก ในขณะที่นักศึกษาหญิงมีปัญหาในระดับปานกลาง

ตาราง 4.10 ระดับปัญหาของนักศึกษาในหอบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี จำแนกตามคณะ

	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม			ศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. เวลาเปิด-ปิด บริการ	3.24	1.140	ปานกลาง	3.40	0.886	ปานกลาง
2. จำนวนสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการ	3.50	1.032	ปานกลาง	3.47	0.834	ปานกลาง
3. การจัดเรียงทรัพยากรสารสนเทศบนชั้น	3.35	1.010	ปานกลาง	3.37	0.873	ปานกลาง
4. การพิมพ์-คืน-ชำระค่าปรับ อัตโนมัติ	3.21	1.060	ปานกลาง	3.35	0.953	ปานกลาง
5. การสืบค้นสารสนเทศออนไลน์ OPAC	3.16	1.029	ปานกลาง	3.23	0.884	ปานกลาง
6. ความรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด	3.28	1.037	ปานกลาง	3.18	0.887	ปานกลาง
7. ระบบการจัดเก็บสารสนเทศ	3.22	1.026	ปานกลาง	3.27	0.842	ปานกลาง
8. จำนวนบุคลากรที่ให้บริการ	3.24	1.036	ปานกลาง	3.28	0.904	ปานกลาง

ตาราง 4.10 ปัญหาของนักศึกษาในหอบรรณสารสนเทศ จำแนกตามคณะ

พบว่า นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม และนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ มีปัญหาระดับปานกลางเหมือนกัน

ตาราง 4.11 ระดับปัญหาของนักศึกษาในหอบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี จำแนกตามชั้นปี

	ปี 1			ปี 2			ปี 3			ปี 4		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. เวลาเปิด-ปิด บริการ	3.49	1.038	ปานกลาง	3.20	0.914	ปานกลาง	3.36	0.797	ปานกลาง	3.23	1.309	ปานกลาง
2. จำนวนสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการ	3.54	0.936	มาก	3.32	0.956	ปานกลาง	3.21	0.814	ปานกลาง	3.86	0.924	มาก
3. การจัดเรียงทรัพยากรสารสนเทศบนชั้น	3.35	0.964	ปานกลาง	3.26	0.910	ปานกลาง	3.31	0.846	ปานกลาง	3.55	1.042	มาก
4. การยืม-คืน-ชำระค่าปรับ อัตโนมัติ	3.43	1.003	ปานกลาง	3.21	1.007	ปานกลาง	3.08	0.810	ปานกลาง	3.39	1.153	ปานกลาง
5. การสืบค้นสารสนเทศออนไลน์ OPAC	3.38	0.982	ปานกลาง	3.09	0.972	ปานกลาง	2.95	0.831	ปานกลาง	3.34	0.993	ปานกลาง
6. ความรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด	3.41	1.052	ปานกลาง	3.07	0.880	ปานกลาง	3.12	0.851	ปานกลาง	3.35	1.057	ปานกลาง
7. ระบบการจัดเก็บสารสนเทศ	3.33	1.084	ปานกลาง	3.15	0.875	ปานกลาง	3.15	0.899	ปานกลาง	3.35	0.915	ปานกลาง
8. จำนวนบุคลากรที่ให้บริการ	3.36	1.052	ปานกลาง	3.21	0.937	ปานกลาง	3.12	0.832	ปานกลาง	3.33	1.053	ปานกลาง

ตาราง 4.11 ปัญหาของนักศึกษาในหอบรรณสารสนเทศ จำแนกตามชั้นปี

พบว่า ส่วนใหญ่นักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 มีปัญหาในระดับปานกลางเหมือนกัน ยกเว้นเรื่อง จำนวนสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 มีปัญหาในระดับมาก ในขณะที่นักศึกษาชั้นปีที่ 2, 3 มีปัญหาในระดับปานกลาง และเรื่อง การจัดเรียงทรัพยากรสารสนเทศบนชั้น นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีปัญหาในระดับมาก ในขณะที่นักศึกษาชั้นปีที่ 1,2,3 มีปัญหาในระดับปานกลาง

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความต้องการของนักศึกษาในหอบรรณสารสนเทศ

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี โดยกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย

วิธีการศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการหอบรรณสารสนเทศของนักศึกษา

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี

2. เพื่อศึกษาความต้องการของนักศึกษาในหอบรรณสารสนเทศ

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี

3. เพื่อศึกษาปัญหาของนักศึกษาในหอบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี

วิธีการศึกษา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ใน

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปีการศึกษา 2551 จำนวน 1,988 คน ใน 2 คณะ ได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม และคณะศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ

กลุ่มตัวอย่าง ได้มาจากการสุ่มจากประชากร โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของยามานะ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 333 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามเกี่ยวกับรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ คณะ ชั้นปีที่กำลังศึกษา เป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการใช้บริการของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามเกี่ยวกับ ความถี่ในการเข้าใช้บริการ ช่วงเวลาที่เข้าใช้บริการ วัตถุประสงค์ในการเข้าใช้บริการ วิธีการสืบค้นสารสนเทศ และวิธีการเรียนรู้การให้บริการ เป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 3 ความต้องการของนักศึกษาในหอบรรณสารสนเทศ แบ่งเป็น 5 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านครุภัณฑ์ ด้านทรัพยากรสารสนเทศ ด้านบริการ และด้านบุคลากร เป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยกำหนดมาตราส่วนไว้ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ปัญหาของนักศึกษาในหอบรรณสารสนเทศ เป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยกำหนดมาตราส่วนไว้ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้มอบหมายให้นักศึกษาเป็นผู้แจกและรอรับคืนแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลกลับคืนมาทั้งสิ้น 333 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สำหรับข้อมูลแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และตอนที่ 2 พฤติกรรมการใช้บริการของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้สำหรับข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 3 ความต้องการของนักศึกษา และตอนที่ 4 ปัญหาของนักศึกษา

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย จำนวนนักศึกษา พบว่า เป็นนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มากกว่านักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และวิทยาการจัดการ เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มากที่สุด รองลงมา คือ ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการใช้บริการ พบว่าความถี่ในการใช้บริการ 1-3 ครั้ง/ สัปดาห์ มากที่สุด รองลงมา คือ ทุกวัน และ เดือนละครั้ง ตามลำดับ ช่วงเวลาที่เข้าใช้บริการ คือ ช่วงบ่าย (13.00-16.30 น.) มากที่สุด รองลงมา คือ ช่วงกลางวัน (12.00-13.00 น.) และช่วงเช้า (8.30-12.00 น.) ตามลำดับ วัตถุประสงค์ในการเข้าใช้บริการ เพื่อค้นคว้าข้อมูลมากที่สุด รองลงมา คือ เพื่อยืม-คืน ทรัพยากรสารสนเทศ และ เพื่อทำรายงาน ตามลำดับ มีวิธีการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศ โดยใช้วิธีการค้นหาที่ชั้นมากที่สุด รองลงมา คือ สืบค้นจากคอมพิวเตอร์ และ สอบถามเจ้าหน้าที่/ บรรณารักษ์ ตามลำดับ ส่วนวิธีการเรียนรู้การใช้บริการ โดยการเรียนรู้ด้วยตนเอง มากที่สุด รองลงมา คือ เรียนรู้จากการประชุมนิเทศ และเรียนรู้จากเพื่อนๆ แนะนำ ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ความต้องการของนักศึกษาในหอบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี

ด้านอาคารสถานที่ พบว่า นักศึกษามีความต้องการระดับมาก 3 ข้อ คือ การจัดพื้นที่สำหรับการนั่งอ่าน การจัดแสงสว่างให้เพียงพอ การควบคุมอุณหภูมิและการระบายอากาศที่เหมาะสม ความต้องการระดับปานกลาง 3 ข้อ คือ การจัดให้มีป้ายบอกทางสถานที่ส่วนต่างๆ การจัดพื้นที่สำหรับถ่ายเอกสาร และการจัดพื้นที่สำหรับบริการอาหารว่างและเครื่องดื่ม

ด้านครุภัณฑ์ พบว่า นักศึกษามีความต้องการระดับมาก 1 ข้อ คือ จำนวนที่นั่งอ่าน ความต้องการระดับปานกลาง 4 ข้อ คือ จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับยืม-คืน จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ Internet จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับสืบค้น OPAC และจำนวนอุปกรณ์โสตทัศนวัสดุ

ด้านบริการ พบว่า นักศึกษามีความต้องการระดับมาก 2 ข้อ คือ การให้บริการยืม-คืน และการให้บริการยืมระหว่างห้องสมุด ความต้องการระดับปานกลาง 5 ข้อ คือ การให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า การให้บริการสืบค้นสารสนเทศออนไลน์ OPAC การให้บริการจองหนังสือ การให้บริการหนังสือสำรอง และการให้บริการโสตทัศนวัสดุ

ด้านทรัพยากรสารสนเทศ พบว่า นักศึกษามีความต้องการระดับมาก 11 ข้อ คือ หนังสือพิมพ์ หนังสือทั่วไป วิทยานิพนธ์และรายงานการวิจัย หนังสือตำราวิชาการภาษาไทย หนังสือตำราวิชาการภาษาต่างประเทศ วารสารวิชาการภาษาไทย Project ของนักศึกษา หนังสืออ้างอิง วารสารวิชาการภาษาต่างประเทศ สิ่งพิมพ์รัฐบาล และสิ่งพิมพ์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ความต้องการระดับปานกลาง 6 ข้อ คือ นวนิยาย/เรื่องสั้น จุลสาร สื่อโสตทัศนวัสดุ ราชกิจจานุเบกษา วารสารทั่วไป/บันเทิง และสิ่งพิมพ์ภาคใต้

ด้านบุคลากร พบว่า นักศึกษามีความต้องการระดับมาก 3 ข้อ คือ การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี การแนะนำบริการต่างๆ และการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ความต้องการระดับปานกลาง 1 ข้อ คือ มีบุคลากรสำหรับบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า

ตอนที่ 4 ปัญหาของนักศึกษาในหอบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี พบว่า

นักศึกษามีปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เรียงลำดับได้ดังนี้ จำนวนทรัพยากรสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการ การจัดเรียงทรัพยากรสารสนเทศบนชั้น เวลาเปิด-ปิด บริการ การยืม-คืน-ชำระค่าปรับ อัตราดอกเบี้ย จำนวนบุคลากรที่ให้บริการ ระบบการจัดเก็บสารสนเทศ ความรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด และการสืบค้นสารสนเทศออนไลน์ OPAC

อภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นที่นำมาอภิปราย 2 ประเด็น ดังต่อไปนี้

1. ความต้องการของนักศึกษาในหอบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต สุราษฎร์ธานี

1.1 ด้านอาคารสถานที่ จากการวิจัย พบว่า นักศึกษาที่ใช้บริการหอบรรณสารสนเทศ มีความต้องการด้านอาคารสถานที่โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยยังพบว่า นักศึกษามีความต้องการจำนวนที่นั่งอ่าน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับประกาศทบวงมหาวิทยาลัยเรื่อง มาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา (2544) ที่ว่า อาคารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาค้างอยู่ที่สะดวกสำหรับผู้ใช้ มีสัดส่วนเป็นเอกเทศ มีเนื้อที่สำหรับเก็บทรัพยากรสารสนเทศอย่างเพียงพอ และเหมาะสมกับลักษณะของทรัพยากรสารสนเทศ ขนาดของห้องสมุดและเนื้อที่ในส่วนต่างๆ ควรคำนึงถึงจำนวนนักศึกษาและจำนวนบุคลากร

1.2 ด้านครุภัณฑ์ จากการวิจัย พบว่า นักศึกษาที่ใช้บริการหอบรรณสารสนเทศ มีความต้องการด้านครุภัณฑ์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยยังพบว่า นักศึกษามีความต้องการจำนวนที่นั่งอ่าน อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครุภัณฑ์ห้องสมุดเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้ใช้บริการ เนื่องจากเป็นที่เก็บทรัพยากรสารสนเทศ และอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการ สอดคล้องกับแนวความคิดของ วาณี ฐาปนวงศ์สานติ (2543) ที่ว่า ครุภัณฑ์ประกอบอาคารต้องมีความเหมาะสมกับผู้ใช้ตามประเภทของห้องสมุดควบคู่ไปกับทรัพยากรสารสนเทศ เช่น แก้ว ใต๊ะ ชันวางสารนิเทศ ผู้เก็บเอกสาร เครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น และสอดคล้องกับแนวคิดของ วัลลภ สวัสดิวัตลก และคนอื่นๆ (2534) ที่ว่า ครุภัณฑ์ห้องสมุดที่สำคัญ เป็นองค์ประกอบของห้องสมุด ประกอบด้วย ใต๊ะอ่านหนังสือ ชั้นหนังสือ ชั้นวารสาร ที่วางหนังสือพิมพ์ ใต๊ะรับจ่ายหนังสือ ตู้บัตรรายการ ตู้จุลสาร รถเข็นหนังสือ เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบว่า นักศึกษามีความต้องการเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ สืบค้นทางอินเทอร์เน็ต แต่ยังมีไม่เพียงพอต่อจำนวนแก่ความต้องการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรีย์ นุทงามงคล และคณะ (2546) เรื่อง ความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในการใช้บริการของสำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักศึกษา คือ จำนวนและประสิทธิภาพของเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการ

1.3 ด้านบริการ จากการวิจัย พบว่า นักศึกษาที่ใช้บริการหอบรรณสารสนเทศ มีความต้องการด้านบริการโดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ผลการวิจัยยังพบว่า นักศึกษามีความต้องการ การให้บริการยืม-คืน มากที่สุด จากข้อมูลพฤติกรรมการใช้บริการ พบว่า วัตถุประสงค์ในการเข้าใช้บริการหอบรรณสารสนเทศ เพื่อค้นคว้าข้อมูล เพื่อยืม- คืน ทรัพยากรสารสนเทศ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภารัตน์ นววิภาพันธ์ (2540) เรื่อง ความต้องการใช้หอสมุดกลางของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล พบว่า นักศึกษาต้องการบริการทุกประเภทอยู่ในระดับมาก ได้แก่ บริการยืม-คืน หนังสือ สืบค้นข้อมูล เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบว่า นักศึกษามีความต้องการบริการยืมระหว่าง

ห้องสมุด อยู่ในระดับ รองลงมา สอดคล้องกับแนวความคิดของ เอ็มพร ทศนประสิทธิผล (2542), ประทีป จรัสรุ่งเรือง (2542) ที่ว่า ห้องสมุดประเภทต่างๆ ควรจัดให้มีบริการยืมระหว่างห้องสมุด

1.4 ด้านทรัพยากรสารสนเทศ พบว่า นักศึกษาที่ใช้บริการหอบรรณสารสนเทศ มีความต้องการด้านทรัพยากรสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าที่ห้องสมุดจัดหาและรวบรวมเพื่อให้บริการในห้องสมุด ซึ่งผู้ใช้สามารถใช้ค้นคว้าข้อมูลประกอบการเรียน การสอน การทำวิจัย หรือเพื่อติดตามข่าวสาร ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามีความต้องการหนังสือพิมพ์ มากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุณีพร อมตพร (2544) เรื่อง ความต้องการใช้สารสนเทศของนักเรียนนายเรือในห้องสมุดโรงเรียนนายเรือ พบว่า ความต้องการใช้สารสนเทศของนักเรียนนายเรือโดยรวมอยู่ในระดับมากคือ หนังสือพิมพ์ วารสาร หนังสือตำราภาษาไทย วิทยุทัศน์ และซีดี-รอม

1.5 ด้านบุคลากร พบว่า นักศึกษาที่ใช้บริการหอบรรณสารสนเทศ มีความต้องการด้านบุคลากรโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การให้บริการที่ดี ย่อมทำให้ผู้ใช้บริการเกิดความประทับใจ และส่งผลดีต่อห้องสมุด สอดคล้องกับแนวความคิดของ พิณคำ โรหิตเสถียร (2551) ที่ว่า ผู้ที่ทำหน้าที่งานบริการต้องมีบุคลิกภาพและการแสดงออกที่เหมาะสมกับงานให้บริการ การใช้ถ้อยคำต้องมีศิลปะในการพูด สุภาพเรียบร้อย มีความชำนาญในอาชีพสามารถทำได้คล่องแคล่วว่องไว ทำให้ผู้รับบริการเกิดความเชื่อถือและประทับใจ นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า มีความต้องการการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าบุคลากรที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ย่อมก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ใช้บริการ ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจ สอดคล้องกับแนวคิดของ อัมพร ปันศรี (2530) ที่ว่า บุคลากรห้องสมุดควรมีอารมณ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใสเสมอ กิริยาจาจายเรียบร้อย มีความสุขุมเยือกเย็น มีบุคลิกทั่วไปดี แต่งกายสะอาดเรียบร้อย

2. ปัญหาของนักศึกษาในหอบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต สุราษฎร์ธานี

นักศึกษามีปัญหาโดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีปัญหาในเรื่องจำนวนทรัพยากรสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการ เป็นปัญหาระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุณีพร อมตพร (2532) เรื่อง ความต้องการใช้สารสนเทศของนักเรียนนายเรือในห้องสมุด โรงเรียนนายเรือ ที่พบว่า ปัญหาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศที่นักเรียนนายเรือประสบมากที่สุดคือ วารสารที่ต้องการไม่มีในห้องสมุด หนังสือมีเนื้อหาไม่ทันสมัย และจำนวนไม่เพียงพอกับความ ต้องการ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จารุณีย์ วรรณสิทธิ์ (2539) เรื่องการใช้บริการสำนักหอสมุดของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุดได้แก่ หนังสือเล่มที่ต้องการมีผู้อื่นยืมไป หนังสือมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอความต้องการของผู้ใช้ และหนังสือบางเล่มเก่า เหตุที่ผลการวิจัย สอดคล้องในประเด็นนี้ อาจเนื่องมาจากห้องสมุดประสบปัญหาหลายด้าน เช่น งบประมาณที่ได้รับมีไม่

เพียงพอ การให้ความร่วมมือของอาจารย์ผู้สอนในการสั่งซื้อหนังสือให้ตรงกับรายวิชาที่มีการเรียนการสอน เป็นต้น ด้วยปัจจัยเหล่านี้จึงทำให้การจัดการทรัพยากรสารสนเทศไม่เป็นไปตามความต้องการของนักศึกษา

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ควรจัดซื้อ จัดหา ทรัพยากรสารสนเทศ เพิ่มมากขึ้น และพิจารณาเนื้อหาให้ตรงกับสาขาวิชาที่มีการเรียนการสอนมากที่สุด
2. ควรจัดบริการพื้นฐาน เช่น บริการยืม-คืน ให้มีประสิทธิภาพ และแนะนำบริการพิเศษที่นักศึกษามีความต้องการมาก เช่น บริการยืมระหว่างห้องสมุด ให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ศึกษาสภาพ ความต้องการและปัญหาในการรับบริการเฉพาะเรื่อง เช่น การสืบค้นข้อมูลต่างๆ การยืม-คืน อัตโนมัต การใช้งานข้อมูล เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กอบกุล สุวลักษณ์. 2547. “ความต้องการและการใช้สารสนเทศของนักศึกษาในสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ และสารนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- กันทิมา พละชนะกุล และจินตนา เมืองแมน. 2548. รายงานการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ ที่มีต่องานบริการของห้องสมุด มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เขตการศึกษาภูเก็ต ประจำปี 2547. ภูเก็ต : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต.
- ขนิษฐา พละการ. 2544. “ความต้องการสารสนเทศและปัญหาของผู้ใช้บริการในสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และ สารนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จารุณีย์ วรรณสิทธิ์. 2539. “การใช้บริการสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ฐะปะนีย์ เทพญา และศิริพันธ์ เดชพลกรัง. 2541. การใช้ห้องสมุดของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี. ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- ณรงค์ โพธิ์พฤคนันท์. 2551. ระเบียบวิธีวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- คนัยศักดิ์ โกวิทวิบูล. 2543. “ความต้องการและลักษณะการใช้สารนิเทศของนักศึกษาในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และ สารนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บุญชม ศรีสะอาด. 2535. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ประทีป จรัสรุ่งเรือง. 2542. ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า. กรุงเทพฯ : ดันอ้อ 1999.

- ประภรณ์ นววิภาพันธ์. 2540. “ความต้องการใช้หอสมุดกลางของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล”, วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประภาวดี สืบสนธิ์. 2530. การใช้และการแสวงหาสารนิเทศของเกษตรกรอำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี. กรุงเทพฯ : คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ผ่องพรรณ เข้มแขไข. 2541. รายงานการวิจัยเรื่อง ความต้องการใช้ทรัพยากรและบริการหอสมุดของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ณ หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พินคำ โรหิตเสถียร. 2551. รายงานการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง การพัฒนาศักยภาพห้องสมุดยุคใหม่. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ไพจิตร เกิดอยู่. 2540. “เหตุผลในการใช้และไม่ใช้ห้องสมุดของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ไพโรจน์ โพธิ์แก้ว. 2540. “ความต้องการและการได้รับการตอบสนองความต้องการเกี่ยวกับประเภทและการใช้บริการสารนิเทศในสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพาของนิสิตบัณฑิตศึกษา”, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มนัญชา ทองลิมา. 2548. “ความต้องการของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี งานทะเบียนและประมวลผล. 2551. สถิติจำนวนนักศึกษา ปีการศึกษา 2551.
- ลมุล รัตตากร. 2539. การใช้ห้องสมุด. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วัลลภ สวัสดิวัลลภ และคนอื่นๆ. 2534. ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า. กรุงเทพฯ : แมส พัลลิตซ์ซิง.

วาณี ฐาปนวงศ์สานติ. 2539. **สารนิเทศกับการศึกษาค้นคว้า. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.**

วิไล นวลแสง. 2533. “ปัญหาและความต้องการของอาจารย์และนิสิตในการใช้สารนิเทศของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน”, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน.

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. 2547. **การเขียนรายงานและการใช้ห้องสมุด. กรุงเทพฯ : ทริปเฟล็ด เซเวน มัลติเทค.**

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2529. **การพัฒนาระบบสารสนเทศ : ตามโครงการศึกษาความต้องการและจัดระบบสารสนเทศเพื่อการวางแผนและพัฒนาการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.**

สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย. 2544. **ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง มาตรฐานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ.2544. สำนักมาตรฐาน ทบวงมหาวิทยาลัย.**

สมัยวดี เมฆสุด. 2543. “ความต้องการและการใช้สารนิเทศในหอสมุดและศูนย์สารสนเทศธนาคารแห่งประเทศไทย : กรณีศึกษาพนักงานธนาคารแห่งประเทศไทย ระดับกลาง”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สิทธิชัย ลำธารทรัพย์. 2548. **พฤติกรรมการใช้ห้องสมุดคู่มือหญิงหลงอรธการวีสุนทร ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.**

สุดฉัตร ไข้ไหวพริบ. 2542. “การใช้เครือข่ายสารสนเทศภายในองค์กรของพนักงานกลุ่มบริษัทแทค”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สุนีพร อมตพร. 2544. “ความต้องการใช้สารสนเทศของนักเรียนนายเรือในห้องสมุดโรงเรียนนายเรือ”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สุรี บูหงามงคล และคนอื่นๆ. 2546. ความพึงพอใจของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในการให้บริการของ
สำนักหอสมุด สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. กรุงเทพฯ :
สำนักหอสมุดกลาง.

อัมพร ปันศรี. 2530. การจัดและบริหารงานห้องสมุด. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.

เอี่ยมพร ทักษนประสิทธิผล. 2542. สารนิเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

ภาคผนวก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ความต้องการของนักศึกษาในหอบรรณสารสนเทศมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการและปัญหาของนักศึกษาในหอบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี
2. แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 4 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 พฤติกรรมการใช้บริการของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 3 ความต้องการของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 4 ปัญหาของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน () ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. คณะ () คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
 () คณะศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ
3. ชั้นปี () ปี 1 () ปี 2 () ปี 3 () ปี 4

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการใช้บริการของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน () ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. ความถี่ในการเข้าใช้บริการหอบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี

() ทุกวัน	() 1-3 ครั้ง/สัปดาห์
() เดือนละครั้ง	() ไม่เคยเข้าใช้
() อื่น ๆ (ระบุ).....	

2. ช่วงเวลาที่เข้าใช้บริการหอบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ช่วงเช้า (8.30 น.-12.00 น.)
- ช่วงกลางวัน (12.00 น.-13.00 น.)
- ช่วงบ่าย (13.00 น.-16.30 น.)
- ช่วงเย็น-ค่ำ (16.30 น.-19.30 น.)
- ช่วงวันหยุด เสาร์- อาทิตย์

3. วัตถุประสงค์ในการเข้าใช้บริการหอบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- เพื่อค้นคว้าข้อมูล
- เพื่อสืบค้น - ค้น ทรัพยากรสารสนเทศ
- เพื่อติดตามข่าวสาร
- เพื่อทำรายงาน
- อื่นๆ (ระบุ).....

4. ท่านค้นหาทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการด้วยวิธีใด

- สืบค้นจากคอมพิวเตอร์
- ค้นหาที่ชั้น
- สอบถามเจ้าหน้าที่ / บรรณารักษ์
- สอบถามจากเพื่อนๆ
- อื่นๆ (ระบุ).....

5. ท่านเรียนรู้วิธีการใช้บริการในหอบรรณสารสนเทศ โดยวิธีใด

- การปฐมนิเทศ
- การเรียนรู้ด้วยตนเอง
- การเรียนรู้จากเพื่อนๆ แนะนำ
- การอ่านคู่มือและแผ่นพับการใช้ห้องสมุด
- การแนะนำของเจ้าหน้าที่ / บรรณารักษ์
- อื่นๆ (ระบุ).....

ตอนที่ 3 ความต้องการของนักศึกษาในหอบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับระดับความต้องการของท่านในแต่ละด้าน โดยมีเกณฑ์ ดังนี้

5 หมายถึง ระดับความต้องการมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับความต้องการมาก

3 หมายถึง ระดับความต้องการปานกลาง

2 หมายถึง ระดับความต้องการน้อย

1 หมายถึง ระดับความต้องการน้อยที่สุด

ความต้องการ	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านอาคารสถานที่					
1. การจัดพื้นที่สำหรับการนั่งอ่าน					
2. การควบคุมอุณหภูมิและการระบายอากาศที่เหมาะสม					
3. การจัดแสงสว่างให้เพียงพอ					
4. การจัดพื้นที่สำหรับถ่ายเอกสาร					
5. การจัดพื้นที่สำหรับบริการอาหารว่างและเครื่องดื่ม					
6. การจัดให้มีป้ายบอกทางสถานที่ส่วนต่างๆ					
ด้านครุภัณฑ์					
1. จำนวนที่นั่งอ่าน					
2. จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับยืม-คืน					
3. จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับสืบค้นOPAC					
4. จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ Internet					
5. จำนวนอุปกรณ์โสตทัศนวัสดุ เช่น เครื่องเล่นซีดี					

ความต้องการ	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านบริการ					
1. การให้บริการยืม-คืน					
2. การให้บริการสืบค้นสารสนเทศออนไลน์ OPAC					
3. การให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า					
4. การให้บริการยืมระหว่างห้องสมุด					
5. การให้บริการจองหนังสือ					
6. การให้บริการหนังสือสำรอง					
7. การให้บริการโสตทัศนวัสดุ					
ด้านทรัพยากรสารสนเทศ					
1. หนังสือ ตำราวิชาการภาษาไทย					
2. หนังสือ ตำราวิชาการภาษาต่างประเทศ					
3. หนังสือทั่วไป					
4. หนังสืออ้างอิง เช่น พจนานุกรม					
5. วารสารวิชาการภาษาไทย					
6. วารสารวิชาการภาษาต่างประเทศ					
7. วารสารทั่วไป บันเทิง					
8. นวนิยาย เรื่องสั้น					
9. หนังสือพิมพ์					
10. จุลสาร					
11. วิทยานิพนธ์และรายงานการวิจัย					
12. Project ของนักศึกษา					
13. สิ่งพิมพ์รัฐบาล					
14. สื่อโสตทัศนวัสดุ เช่น CD, DVD					
15. สิ่งพิมพ์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์					
16. ราชกิจจานุเบกษา					
17. สิ่งพิมพ์ภาคใต้					

ความต้องการ	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านบุคลากร					
1. มีบุคลากรสำหรับบริการตอบคำถามและ ช่วยการค้นคว้า					
2. การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี					
3. การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น					
4. การแนะนำบริการต่างๆ					

ตอนที่ 4 ปัญหาของนักศึกษาในหอบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับระดับปัญหาของท่าน โดยมีเกณฑ์ ดังนี้

5 หมายถึง ระดับปัญหามากที่สุด

4 หมายถึง ระดับปัญหามาก

3 หมายถึง ระดับปัญหাপานกลาง

2 หมายถึง ระดับปัญหาน้อย

1 หมายถึง ระดับปัญหาน้อยที่สุด

ปัญหา	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. เวลาเปิด-ปิด บริการ					
2. จำนวนสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการ					
3. การจัดเรียงทรัพยากรสารสนเทศบนชั้น					
4. การยืม-คืน-ชำระค่าปรับ อัตโนมัติ					
5. การสืบค้นสารสนเทศออนไลน์ OPAC					
6. ความรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด					
7. ระบบการจัดเก็บสารสนเทศ					
8. จำนวนบุคลากรที่ให้บริการ					

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวน้ำฝน ดิชกุล
วัน เดือน ปีเกิด	23 สิงหาคม 2521
วุฒิการศึกษา	กศ.บ. (บรรณารักษศาสตร์) มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา ปี 2544
ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน	บรรณารักษ์ ศูนย์สารสนเทศและการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84100 โทรศัพท์ 0-7735-5449 ต่อ 2071 Namfon.di@psu.ac.th